

apopseis.gr

www.apopseis.gr

Τεύχος special

Φάκελος Συρία

Θεματική έκδοση
του ηλεκτρονικού
περιοδικού

apopseis.gr

Τεύχος special
Οκτώβριος 2013
Φάκελος Συρία

Υπεύθυνος έκδοσης:
Δ. Κοντογιάννης

Σε αυτό το τεύχος
συνεργάστηκαν &
συμμετείχαν:

Παναγιώτης Ήφαιστος
Βαγγέλης Πισσίας
Σπύρος Λίτσας
Αργύρης Ντινόπουλος
Rene Wadlow,
Αφροδίτη Ανδρειώτη
Κωνσταντίνος Ήσυχος
Θάνος Καλαμίδας

Επικοινωνία:
info@apopseis.gr
Διαφημίσεις:
info@apopseis.gr

Συνεργασίες:
info@apopseis.gr

Συνδρομές:
info@apopseis.gr

Πληροφορίες:
info@apopseis.gr

© Copyright Apopseis / Δ. Κοντογιάννης

Τα άρθρα και το υλικό του
περιοδικού apopseis.gr, έχουν
γραφτεί αποκλειστικά για το
περιοδικό και σε συμφωνία με τη
διεύθυνση του περιοδικού. Για κάθε
αναδημοσίευση θα παρακαλούσαμε
την επικοινωνία με το περιοδικό στο
email: info@apopseis.gr και την
παράλληλη ανάρτηση της πηγής.

Περιεχόμενα

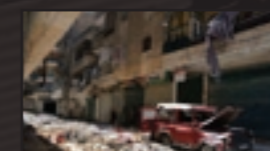
Εικόνες

Πως μπορεί η Ρωσία
να επηρεάσει τις
εξελίξεις στη Συρία;

Σκόρπια
στοιχεία

Η ενημέρωση που
έρχεται από τη Συρία

Η τραγωδία της
πολιτικής των
μεγάλων δυνάμεων

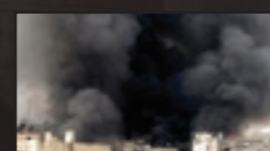
Η Ελληνική χαμένη
τιμή στη Συρία

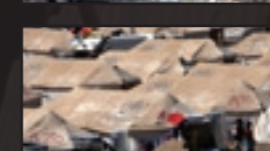
Ένας μάταιος
πόλεμος

Συρία: Χημικά όπλα
και περιορισμός του
πολέμου

Ο Υπεύθυνος
Εξωτερικής
Πολιτικής και
Άμυνας του ΣΥΡΙΖΑ

ActionAid:
Έκκληση για
στήριξη Σύριων
προσφύγων

Φάκελος Συρία

Το θέμα Συρία είναι ένα δύσκολο σταυρόλεξο γεωπολιτικών που έλκει πολλούς μνηστήρες και ισάριθμες απειλές σε όλο τον κόσμο και για όλο το κόσμο. Μάλιστα αυτή τη στιγμή τα γεγονότα εξελίσσονται υπό τη σκιά του ΟΗΕ και την απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου όπου ο πρόεδρος αλ Ασσάντ συμφώνησε για την καταστροφή του χημικού οπλοστασίου της Συρίας εκτονώνοντας την άμεση απειλή εισβολής και γενικότερου πολέμου. Παράλληλα το θέμα Συρία είναι η κορυφή ενός παγόβουνου ισορροπιών είδαμε κατά τη περίοδο της εισβολής στο Ιράκ και στα όσα ακλούθησαν πριν από μια δεκαετία.

Και σαν να μην έφταναν αυτά στη μέση της κρίσης έχουμε ένα

αμερικανό πρόεδρο ο οποίος αντιτάθηκε μεν στην εισβολή στο Ιράκ και για τους ίδιους λόγους τώρα θέλει να επιβάλει την επίθεση στη Συρία.

Έναν αμερικανό πρόεδρο που καθημερινά βυθίζεται στα εσωτερικά προβλήματα με τελευταίο το κλείσιμο των ομοσπονδιακών δημοσίων υπηρεσιών μέσα από τον ανταρτοπόλεμο που του έχουν κηρύξει οι ρεπουμπλικάνοι για το σχέδιο υγείας.

Ακόμα και οι μόνιμοι σύμμαχοι, οι Βρετανοί φαίνονται να τον εγκαταλείπουν την τελευταία στιγμή ενώ βρίσκει συμμάχους εκεί που δεν το περιμένει, στους Γάλλους.

Την ίδια στιγμή ο Ασσάντ σε κατάσταση αναμονής δέχεται τη πρόταση των Ρώσων για καταμέτρηση των ΟΜΚ (χημικών, βιολογικών) και την σταδιακή τους καταστροφή ξέροντας ότι κάθε καθυστέρηση δουλεύει εναντίον της εξεγερμένης αντιπολίτευσης σε ένα λαό κουρασμένο από τις σφαγές που απεγνωσμένα ψάχνει Τάιν ειρήνη κάτω από όποιες συνθήκες.

Το apopseis.gr όπως είναι φυσικό δεν προσφέρει λύσεις ούτε αποκαλύπτει πράγματα που δεν ξέρετε η δεν έχετε διαβάσει. Ο φάκελος Συρία φτιάχτηκε με τις σκέψεις συνεργατών του περιοδικού για το χθες, το σήμερα και το πιθανό αύριο της κρίσης.

Apopseis.gr

Όταν η νύχτα
πέφτει

Η φωτογραφία είναι από το Νοέμβριο του 2012 και είναι νυχτερινή σκηνή από την πόλη του Αλέππο στη Συρία, στη περιοχή που ελέγχεται από την αντιπολίτευση λίγες ώρες μετά τον βομβαρδισμό από την αεροπορία του Ασσάντ.

Με τα παιδικά
μάτια

Νεαρό αγόρι σε πρόχειρο
νοσοκομείο στη πόλη του
Αλλέπο, τραυματισμένο από
τους βομβαρδισμούς της
αεροπορίας του Ασσάντ.

100,000
νεκροί

Η διαμάχη μέχρι στιγμής και με
δεδομένο την κλιμακωμένη βία
και από τις δυο πλευρές έχει
ήδη κοστίσει πάνω από
100,000 ψυχές.

Πόλεμος χωρίς ηλικία

Ο εμφύλιος πόλεμος στη Συρία είναι αδιάφορος για την ηλικία αυτών που πολεμούν και δυστυχώς αυτή τη στιγμή παιδιά αντί να παίζουν με παιχνίδια παίζουν με βόμβες.

Τι ακούει;

Και ο Ασσάντ κωφεύει σε όλες
τις κραυγές για παραίτηση
συνεχίζοντας μια καταστροφή
χωρίς τέλος

Δεν κάνουμε για όλους, αλλά μόνο σε αυτούς που έχουν **apopseis.gr**

Σκόρπια στοιχεία

Οι διαμάχες στη Συρία ξεκίνησαν στις 15 Μαρτίου του 2011 και έγιναν γνωστές παγκοσμίως λόγω των διαδηλώσεων του Απριλίου του ίδιου χρόνου. Οι διαδηλώσεις αποτελούσαν μέρος της «Αραβικής Άνοιξης» και απαιτούσαν την απομάκρυνση από την εξουσία του Μπασάρ αλ-Άσαντ. Ο αλ-Άσαντ, του οποίου η οικογένεια κυβερνάει τη Συρία από το 1971, προσπάθησε χρησιμοποιώντας τον στρατό να καταστείλει γρήγορα τις διαδηλώσεις. Ακολούθησαν εκτεταμένες εξεγέρσεις και αργότερα πολιορκίες σε πολλές περιοχές της χώρας, με την Κυβέρνηση να κατέχει το 30-40% των εδαφών και το 60% του πληθυσμού.

Η Συριακή Κυβέρνηση υποστηρίζεται με έμψυχο δυναμικό από το Ιράν, τη Χεζμπολάχ και το Λαϊκό Μέτωπο για την απελευθέρωση της Παλαιστίνης, ενώ βοήθεια παρέχεται και από το Ιράκ, τη Ρωσία, τη Βενεζουέλα, την Αλγερία και τη Βόρειο Κορέα (ανεπίσημα και από τη Λευκορωσία).

Η Συριακή Αντίσταση ενισχύεται από στρατιώτες Μουτζαχεντίν (που έχουν σχέσεις με την Αλ Κάιντα), ανεφοδιάζεται με οπλισμό

από την Σαουδική Αραβία και το Κατάρ και υποστηρίζεται πολιτικά από τις ΗΠΑ, τη Γαλλία και την Τουρκία (ανεπίσημα και από το Ισραήλ).

Σημαντικό ρόλο στις εξελίξεις παίζει το Δημοκρατικό Ενωτικό Κόμμα που από τον Φεβρουάριο του 2013 πολεμάει για την ανεξαρτησία των Κούρδων της περιοχής ενάντια στην Κυβέρνηση αλλά και τους Αντάρτες. Έχει δεσμούς με το ΡΚΚ και από τους Τούρκους θεωρείται τρομοκρατική οργάνωση.

Ο Συριακός εμφύλιος σύμφωνα με εκτιμήσεις του ΟΗΕ είχε ως αποτέλεσμα 100.000 νεκρούς μέχρι τον Ιούνιο του 2013. 2,5-3 εκατομμύρια άτομα αναγκάστηκαν να προβούν σε εσωτερική μετανάστευση, ενώ μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2013 οι πρόσφυγες υπολογίζονται από τον ΟΗΕ στους 2 εκατομμύρια. 130 χιλιάδες άτομα αγνοούνται ή κρατούνται αιχμάλωτοι.

Η Συρία θεωρείται παγκοσμίως ο τρίτος μεγαλύτερος κάτοχος χημικών όπλων. Τον Αύγουστο του 2012 ο πρόεδρος των ΗΠΑ Μπαράκ Ομπάμα προειδοποίησε πως η χρήση χημικών όπλων είναι για την Αμερική «κόκκινη γραμμή» και πως σε περίπτωση χρήσης τους θα αναγκαστεί να επέμβει. Στις 13 Ιουνίου 2013 οι ΗΠΑ ανακοίνωσαν ότι υπήρχαν αποδείξεις για χρήση περιορισμένης ποσότητας αερίου Σάριν σε ομάδες ανταρτών με αποτέλεσμα 100-150 νεκρούς στρατιώτες. Οι δηλώσεις των ΗΠΑ επιβεβαιώθηκαν από έρευνα της Γαλλικής κυβέρνησης και διαψεύστηκαν από τη Ρωσική.

Την 21η Αυγούστου του 2013 στην περιοχή της Ανατολικής Γκούτα υπήρξε εκτεταμένη χρήση αερίου Σάριν με αποτέλεσμα τον θάνατο 281-1430 πολιτών. Το συγκεκριμένο χημικό όπλο θεωρείται όπλο μαζικής καταστροφής και η χρήση του έγκλημα πολέμου. Οι Αντάρτες υποδεικνύουν την Κυβέρνηση ως υπεύθυνη για την επίθεση με Σάριν, η οποία με τη σειρά της κατηγορεί τους Αντάρτες. Και για τις δύο πλευρές αλλά κυρίως για την Κυβέρνηση στο παρελθόν έχουν υπάρξει ενδείξεις για τη χρήση του εν λόγω χημικού όπλου.

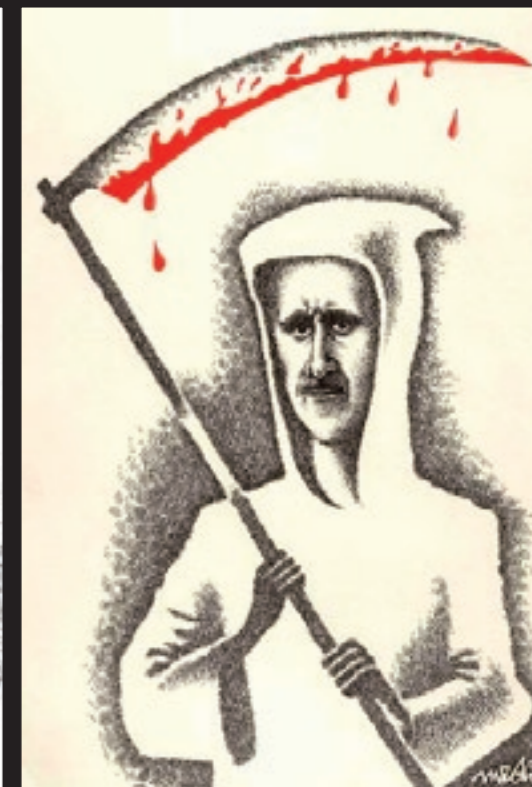
Χαρακτηριστικό της ελλειπούς ενημέρωσης από την περιοχή είναι η τεράστια απόκλιση στον πιθανό αριθμό των νεκρών, καθώς οι έρευνες κάθε κράτους ή οργανισμού εμφανίζουν εντελώς διαφορετικό νούμερο. Η αποστολή που εστάλη από τον ΟΗΕ για να ερευνήσει τον τόπο της επίθεσης δέχτηκε σφαίρες από ελεύθερους σκοπευτές κατά τη μεταβίβασή της εκεί. Παρόλα αυτά (και αφού προηγουμένως είχε εξασφαλίσει με δυσκολία την άδεια της Συριακής Κυβέρνησης) έφτασε στην Ανατολική Γκούτα, αλλά μετά από μιάμιση ώρα έρευνας υποχρεώθηκαν από την Κυβέρνηση να αποχωρήσουν για λόγους ασφάλειας. Οι επιθεωρητές του ΟΗΕ χαρακτήρισαν τα ευρήματά τους ως «χρήσιμα».

Την 29η Αυγούστου το Βρετανικό κοινοβούλιο ενάντια στα προγνωστικά απέρριψε την πρόταση του Πρωθυπουργού Ντέιβιντ Κάμερον για έγκριση στρατιωτικής επέμβασης στη Συρία. Την 1η Σεπτεμβρίου ο αμερικανός Υπουργός Εξωτερικών Τζον Κέρρυ δηλώνει ότι οι ΗΠΑ έχουν αποδείξει ότι το χημικό όπλο που χρησιμοποιήθηκε την 21η Αυγούστου ήταν αέριο Σάριν. Οι μυστικές υπηρεσίες διαφόρων χωρών (μεταξύ αυτών ΗΠΑ, Γαλλία, Βρετανία και Ισραήλ) δηλώνουν πως έχουν πληροφορίες που διαφέρουν αρκετά μεταξύ τους, όλες όμως συγκλίνουν στο ότι χρήση χημικών μπορούσε να γίνει μόνο από τη μεριά της Κυβέρνησης.

Ο πρόεδρος της Συρίας Μπασάρ αλ Άσαντ ανήκει στη θρησκευτική μειονότητα των Αλεβιτών, ενώ οι αντάρτες είναι κυρίως Σουνίτες. Για τις θρησκευτικές του πεποιθήσεις ο αλ Άσαντ θεωρείται από πολλούς αιρετικός, γεγονός που δίνει στην Αλ Κάιντα έναν επιπλέον λόγο για να πολεμάει εναντίον του.

Στις 27 Σεπτεμβρίου του 2013 υιοθετήθηκε από τον ΟΗΕ η συμφωνία ΗΠΑ – Ρωσίας για την καταστροφή του χημικού οπλοστασίου της Συριακής Κυβέρνησης, εκτονώνοντας με αυτόν τον τρόπο προσωρινά την κρίση που οδηγούσε σε στρατιωτική επέμβαση της Αμερικής

John Mearsheimer, Η Τραγωδία της Πολιτικής των Μεγάλων Δυνάμεων (Εκδόσεις Ποιότητα, Αθήνα, μετάφραση Κ. Κολιόπουλος, επιστημονική επιμέλεια Π. Ήφαιστος, Ηλίας Κουσκουβέλης, εισαγωγικό σημείωμα Κωνσταντίνος Αρβανιτόπουλος).

Το κείμενο του John Mearsheimer Η τραγωδία της πολιτικής των μεγάλων δυνάμεων είναι αναμφίβολα το σημαντικότερο κείμενο διεθνούς πολιτικής μετά τον Θουκυδίδη και τον (δάσκαλο του Mearsheimer) Kenneth Waltz (βλ. τα εμβληματικά του έργα Θεωρία Διεθνούς Πολιτικής και το Ο Άνθρωπος, το Κράτος και ο Πόλεμος).

Το Η τραγωδία της πολιτικής των μεγάλων δυνάμεων συνιστάται να διαβαστεί με προσοχή από όσους ενδιαφέρονται για εκτιμήσεις ακριβείας για το γενικότερο στρατηγικό πλαίσιο κρίσεων, όπως αυτές της Συρίας, της Αιγύπτου, της Λιβύης, το Κουρδικό, τις σχοινοβασίες της Τουρκίας, την επαπειλούμενη επίθεση κατά του Ιράν, την κινεζική ή ρωσική στρατηγική και ασφαλώς τους στρατηγικούς ελιγμούς της δεσπόζουσας ηγεμονικής δύναμης των Ηνωμένων Πολιτειών στις σχέσεις της με τις υπόλοιπες μεγάλες δυνάμεις και τις προσεγγίσεις που υιοθετεί στις υπερπόντιες εξισορροπήσεις.

Ο Mearsheimer σε μια ανάλυση που κυριολεκτικά κόβει την ανάσα περιγράφει και ερμηνεύει τον αδιάκοπο ηγεμονικό ανταγωνισμό και τον τρόπο που επηρεάζει τις τύχες καθοριστικά. Στις κομβικές στιγμές που διανύουμε και των κρίσεων που διαδέχεται η μια την άλλη, η άγνοια μιας τέτοιας θεώρησης είναι πολυτέλεια. Για τους ειδικούς των διεθνών σχέσεων είναι γνωστό ότι το αριστούργημα του John Mearsheimer αποτελεί το σημαντικότερο κείμενο που αναλύει τις τάσεις στο πεδίο των ηγεμονικών ανταγωνισμών και τον τρόπο που προβάλλονται τον 21ο αιώνα. Τεκμηριώνει τα αίτια των στρατηγικών επιλογών των δυνάμεων που εμπλέκονται στον ηγεμονικό ανταγωνισμό και δημιουργεί μια ερμηνευτικά μοναδική τυπολογία στάσεων, αποφάσεων, δράσεων και ενεργειών.

Ο Mearsheimer ο οποίος πρόσφατα έγινε επίτιμος διδάκτορας του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών σπουδών του Παντείου Πανεπιστημίου, προσδιορίζει με εκπληκτική ακρίβεια τις μορφικά πανομοιότυπες επαναλαμβανόμενες στάσεις, αποφάσεις και προσεγγίσεις των ηγεμονικών δυνάμεων από τους Ναπολεόντιους πολέμους μέχρι σήμερα. Στο τελευταίο κεφάλαιο αναλύοντας την εξέλιξη της κατανομής ισχύος μεταξύ των μεγάλων δυνάμεων και άλλων μεγάλων κρατών που αναδύονται στο στερέωμα των ηγεμονικών δυνάμεων των δεκαετιών

που επέρχονται, περιγράφει με εγκυρότητα τις τάσεις, όπως αναπτύσσονται στο κατώφλι του 21ου αιώνα.

Η μελέτη αυτής της ανάλυσης όσον αφορά την εξέλιξη των σχέσεων ισχύος και των ισορροπιών στην Ευρώπη –για παράδειγμα για τις τάσεις όσον αφορά τη Γερμανία, τη Ρωσία, τις εναλλακτικές επιλογές των ΗΠΑ στην Ευρώπη και πλανητικά, κ.τ.λ.–, κανονικά εξαιμίζει κάθε επικίνδυνη ουτοπική σκέψη και προσγειώνει σε στέρεο έδαφος πάνω στο οποίο θα πρέπει να πατούν οι πολίτες και το πολιτικό προσωπικό κάθε κράτος το οποίο θέλει να επιβιώσει.

Υπό το πρίσμα της κορυφαίων προδιαγραφών θεωρήσεων του John Mearsheimer, θα προχωρήσουμε τώρα στην εξέταση του γενικότερου διακρατικού πλαισίου μέσα στο οποίο εκτυλίσσονται οι κρίσεις στην Ανατολική Μεσόγειο αλλά και ευρύτερα Ανατολικά του Αιγαίου. Πλήρης εικόνα και μοναδικής ακρίβειας εκτιμήσεις, αλλά και κατανόηση της πραγματικότητας της διεθνούς εμπειρίας μέσα από αναρίθμητα παραδείγματα, μπορεί να υπάρξει μόνο, εάν η καταπληκτική ανάλυση του John Mearsheimer διαβαστεί στο σύνολό της.

2. Ο ηγεμονικός ανταγωνισμός και ο εγγενής χαρακτήρας των αιτιών πολέμου

Πρωταρχικό κριτήριο σωστής εκτίμησης της διεθνούς πολιτικής είναι ότι ποτέ δεν υπήρξε και ποτέ δεν μπορεί να υπάρξει παγκόσμιος ηγεμόνας. Οι μεγάλες δυνάμεις το γνωρίζουν και τα στρατηγικά τους σχέδια αποβλέπουν λιγότερο σε μια στρατιωτική συντριβή άλλων μεγάλων δυνάμεων και περισσότερο στην εξισορρόπησή τους. Το σύνηθες πεδίο του ανταγωνισμού τους είναι οι λιγότερο ισχυροί, και όποτε δοκίμασαν το αντίθετο το μετάνιωσαν. Σημειώνω εδώ το εξής καίριο και σημαντικό που ο λιγότερο ισχυρός θα πρέπει να γνωρίζει για να μην είναι ευκολόπιστος ή απρόσεκτος: «Τόσο όταν οι ηγεμονικοί ελέφαντες συγκρούονται όσο και όταν “ερωτεύονται” το γρασίδι υποφέρει».

Ο Mearsheimer τεκμηριώνει μια αλληλουχία μορφικά πανομοιότυπων στρατηγικών επιλογών από τους Ναπολεόντιους πολέμους μέχρι σήμερα. Ο κεντρικός στρατηγικός σκοπός κάθε ηγεμονικής δύναμης ανά πάσα στιγμή είναι να παρεμποδίσουν άλλες μεγάλες δυνάμεις να κατακτήσουν θέση

ηγεμονίας στην περιφέρεια όπου ανήκουν. Ακριβώς, η «Τραγωδία των Μεγάλων Δυνάμεων» έγκειται στο γεγονός ότι φοβούνται για την δική τους επιβίωση εάν κάτι τέτοιο συμβεί. Αυτό είναι κύριο αίτιο των εκατέρωθεν ασταμάτητων εξισορροπήσεων. Εάν μια μεγάλη δύναμη καταστεί περιφερειακή ηγεμονία, δημιουργεί τις προϋποθέσεις για τη δική της παγκόσμια ηγεμονία. Έτσι, οι εκάστοτε ηγεμονικές δυνάμεις αδιάκοπα μεριμνούν, ούτως ώστε άλλες μεγάλες δυνάμεις να παρεμποδίζονται από το να καταστούν περιφερειακοί ηγεμόνες.

Με πιο πρακτικούς όρους αυτό σημαίνει μια διαρκή εκτίμηση της κατανομής ισχύος παγκόσμια, περιφερειακά και τοπικά και ύπαρξη εναλλακτικών επιλογών στο πλαίσιο ενός στρατηγικού σχεδιασμού ελέγχου της κατανομής ισχύος στις περιφέρειες. Επίσης, ενός στρατηγικού σχεδιασμού που περιέχει αναρίθμητες εναλλακτικές τακτικές ενέργειες που αποσκοπούν στην αποδυνάμωση της επιρροής που ασκούν άλλες δυνάμεις. Αυτό συνεπάγεται μεταξύ άλλων και ενέργειες που αυξομειώνουν τη θέση, τον ρόλο και την ισχύ των περιφερειακών κρατών. Κριτήριο δεν είναι ο «φίλος» ή ο «εχθρός» αλλά η «ρύθμιση» της κατανομής ισχύος με τρόπο που συμφέρει τον (εξισορροπητή) ηγεμόνα.

Για να παρεμβάλω έναν ακόμη κορυφαίο στοχαστή, τον Παναγιώτη Κονδύλη, σε μια εύστοχη θεώρηση που επιβεβαιώνεται καθημερινά στη διεθνή πολιτική, «η έσχατη πραγματικότητα συνίσταται από υπάρξεις, άτομα ή ομάδες που αγωνίζονται για την αυτοσυντήρησή τους και μαζί αναγκαστικά για τη διεύρυνση της ισχύος τους. Γι' αυτό συναντώνται ως φίλοι ή ως εχθροί και αλλάζουν φίλους και εχθρούς ανάλογα με τις ανάγκες του αγώνα για την αυτοσυντήρησή τους και τη διεύρυνση της ισχύος τους».

Στο σημείο αυτό, καλό είναι να τονιστεί ότι μόνιμοι εχθροί και φίλοι δεν υπάρχουν, όπως

δυστυχώς νόμισαν μερικοί επικίνδυνα αφελείς που στο παρελθόν έφθασαν στο σημείο να χορεύουν ζεϊμπέκικα ή να γίνουν κουμπάροι κατευνάζοντας τον επιτιθέμενο ή που σήμερα εκλιπαρούν την εύνοια ξένων ηγετών ελπίζοντας σε θεία δώρα. Η ανελέητη πραγματικότητα της διεθνούς πολιτικής, την οποία εάν δεν γνωρίζεις παθαίνεις ζημιές είναι μία: Υπάρχουν μόνο υλιστικά σκεπτόμενοι διακρατικοί δρώντες με τους οποίους οι συγκλίσεις πάνε και έρχονται ανάλογα με τα συμφέροντα, την εξέλιξη των στρατηγικών και την εξέλιξη των συσχετισμών ισχύος και συμφερόντων. Ο καθεὶς θεωρεί την ασφάλεια και την επιβίωση υπέρτατη και έσχατη λογική (στην Ελλάδα, πάντως, αυτή δεν ήταν η κυρίαρχη παραδοχή και δεν είμαι σίγουρος ότι είναι ακόμη και σήμερα παρά τα παθήματά μας).

Η «διαχείριση» των λιγότερο ισχυρών κρατών εκ μέρους των ηγεμονικών κρατών ανάλογα με τις περιστάσεις συμβαδίζει με τις ρευστές στρατηγικές ανάγκες κάθε συγκυρίας του διαχρονικά εξίσου ρευστού ηγεμονικού ανταγωνισμού. Σχέσεις στα πεδία της αισθητικής, της ιδεολογίας, των διαπροσωπικών σχέσεων και τα λοιπά, δεν έχουν την παραμικρή άξια λόγου πολιτική σημασία για τον αδύναμο (για τον ισχυρό βέβαια τέτοιες ψευδαισθήσεις είναι ευχάριστα δώρα).

Εξάλλου, σύμφωνα με τα κυρίαρχα πορίσματα ενός μεγάλου κλάδου της στρατηγικής ανάλυσης (patron-client relations), το κύριο έρεισμα και η προϋπόθεση επιβίωσης των λιγότερο ισχυρών κρατών είναι η κρατική τους ισχύς και οι διπλωματικές προσεγγίσεις που έχουν ως άξονα το κόστος/όφελος στην πλάστιγγα των σχέσεων με τα ισχυρότερα κράτη. Οι ηγεμονικές δυνάμεις, όπως εξάλλου δείχνει η ορατή με γυμνό οφθαλμό καθημερινή πρακτική

στη διεθνή πολιτική, χαράσσοντας τα ρευστά και εναλλασσόμενα στρατηγικά τους σχέδια, δεν βλέπουν εχθρούς και φίλους αλλά συνομιλητές στην πλάστιγγα κόστους/οφέλους.

Ένα αδύναμο κράτος ή μια κοινωνία που δεν προσκολλάται στην εθνική ανεξαρτησία είναι αναλώσιμο και ευκαιρίας δοθείσης πετσοκόβεται πάνω στην ανελέητη κλίση του Προκρούστη των στρατηγικών παιγνίων. Το αντίθετο συμβαίνει για ένα συγκροτημένο κράτος με κρατική ισχύ επαρκή για αυτοσυντήρηση και εξεζητημένες διπλωματικές δεξιότητες.

Οι ηγεμονικές δυνάμεις παλεύοντας ασταμάτητα για την ύπαρξη μιας κατανομής ισχύος που τις ευνοεί και τη μεγιστοποίηση του μεριδίου του παγκόσμιου πλούτου που κατέχουν ή ελέγχουν, επιδίδονται σε ασταμάτητους εξεζητημένους έμμεσους παρεμβατισμούς ή ανάλογα με τις περιστάσεις σε πιο άμεσους. Στη Συρία αυτό βασικά κρίνεται όπως και στην Λιβύη κάποια στιγμή όταν για πολλούς λόγους η πλάστιγγα έγειρε, και ο Καντάφι εκεί που πριν μερικές εβδομάδες εναγκαλιζόταν τους ηγέτες των περισσότερων κρατών που στη συνέχεια του επιτέθηκαν, τάχιστα αυτός και η χώρα του οδηγήθηκαν στο ηγεμονικό σφαγείο.

«Ειρήνη» υπό την έννοια της συνήθους χαζοχαρούμενης ψευδαίσθησης περί ενός αγγελικά πλασμένου –πλην εκ παρεξηγήσεως συγκρουόμενου– κόσμου, δεν υπάρχει. Υπάρχουν μόνο περίοδοι «πιο ήπιου» ή καλύτερα υπόγειου ανταγωνισμού κατά τη διάρκεια των οποίων γίνεται εξισορροπητικός αγώνας δρόμου μέχρι και την επόμενη αποκορύφωση της ηγεμονικής σύγκρουσης όταν οι συνθήκες «ωριμάσουν». Όταν δηλαδή η εξέλιξη των συσχετισμών οδηγεί σε σκληρότερες εξισορροπητικές αποφάσεις. Εδώ, λοιπόν, θα διερωτηθούμε τι κρίνεται πλανητικά εάν οι ΗΠΑ αποφασίσουν να υποστούν ένα πολύ μεγάλο κόστος και να αναλάβουν πολλά ρίσκα για να επηρεάσουν (μακροχρόνια) τις ισορροπίες, τα σύνορα, τις πληθυσμιακές συνθέσεις και την κατοχή του πλούτου στην παραδοσιακά κρίσιμη περίμετρο της Ευρασίας.

Κανένας δεν κατανοεί τίποτα, εάν δεν γνωρίζει ότι για εγγενείς λόγους αυτό για το οποίο μιλάμε μετά τον 17ο αιώνα μέχρι και σήμερα αφορά τη σταθερότητα και την αστάθεια μιας αναγκαστικής Οδύσσειας όλων των κρατών που οφείλεται σε εγγενείς λόγους του σύγχρονου διεθνούς

συστήματος. Ενώ η ηγεμονική ή άλλως πως πολιτικοανθρωπολογική ένωση του πλανήτη ήταν και θα συνεχίσει να είναι πάντα ουτοπική (και ακραία επικίνδυνη ακόμη και ως απλή αφελής σκέψη), η ισχύουσα πραγματικότητα είναι η εξής: Η κρατική κυριαρχία, δηλαδή η αξίωση των εθνών για ελευθερία και η εθνική ανεξαρτησία προκαλεί διεθνή αναρχία (απουσία παγκόσμιας εξουσίας). Επιπλέον, επειδή το διεθνές σύστημα αποτελείται από κρατικές οντότητες άνισου μεγέθους, άνισης ισχύος και άνισης ανάπτυξης, η πρόκληση διλημάτων ασφαλείας προκαλεί εγγενή αίτια ανταγωνισμού και συγκρούσεων. Λόγω απουσίας παγκόσμιας εξουσίας, επιπλέον, ισχύει η αρχή της αυτοβοήθειας. Οι αφελείς ή απρόσεκτοι βλάπτονται και συχνά αποθνήσκουν. Οι διεθνείς θεσμοί δεν σχετίζονται με κάποια διεθνή δικαιοσύνη αλλά με διεθνή τάξη όπως ιστορικά οριοθετήθηκε [Κανείς δεν μπορεί να αποφανθεί περί διεθνούς δικαιοσύνης, για παράδειγμα να αποφανθεί που πρέπει να είναι τα σύνορα Ισραήλ και γειτόνων, Ελλάδας και Τουρκίας, κ.τ.λ. Οι συνθήκες περί εγκληματιών πολέμου κ.τ.λ. είναι παντελώς διαφορετική υπόθεση].

Σε έναν κόσμο κρατών άνισης ισχύος, άνισου μεγέθους και άνισα αναπτυσσόμενο, επιδιώκοντας ασφάλεια και ισχύ, τα κράτη εξισορροπούν όσους

τους απειλούν και αυτό επιτείνει τον ανταγωνισμό οδηγώντας σε φαύλο κύκλο διλημάτων ασφαλείας. Τα κράτη που επιβιώνουν και είναι ασφαλή είναι εκείνα που γνωρίζουν ότι η Ένωση του πλανήτη ποτέ δεν υπήρξε και ποτέ δεν θα υπάρξει ως πιθανό ενδεχόμενο και ότι η εθνοκρατική τους οντότητα είναι η αρχή και το τέλος της ύπαρξής τους. Γι' αυτό προτεραιότητα έχει η κρατική ισχύς, η κατοχύρωση της ασφάλειας και των προϋποθέσεων αυτοσυντήρησης και επιβίωσης.

Σε κάθε περίπτωση μιας και οι ηγεμονικές δυνάμεις διαθέτουν βέτο στο Συμβούλιο Ασφαλείας, η συλλογική ασφάλεια δεν ισχύει για τις μεγάλες δυνάμεις. Βασική αρμοδιότητα των διεθνών θεσμών στον βαθμό που μπορούν να λειτουργήσουν αποτελεσματικά είναι η διεθνής τάξη που συμφωνούν τα κράτη μετά από κάθε πόλεμο όταν χαράσσονται σύνορα. Καθημερινά διαπιστώνουμε ότι α) εάν δεν υπάρχει συγκλίνον συμφέρον (ή καλύτερα παζάρια κάτω από το τραπέζι) των μεγάλων δυνάμεων δεν υπάρχει δράση του ΣΑ «όταν κινδυνεύει η διεθνής ειρήνη και ασφάλεια», β) συχνά οι μεγάλες δυνάμεις επεμβαίνουν χωρίς απόφαση του ΣΑ όπως στο Ιράκ το 2003 ή ίσως στις μέρες μας στη Συρία και γ) όταν τα κράτη δεν επιλύουν τις διαφορές με συνομιλίες, επειδή δεν τα συμφέρει η σταθερότητα

ή αστάθεια και τα οφέλη ή ζημιές μιας διένεξης, είναι συνάρτηση της ισορροπίας ή της ανισορροπίας μεταξύ των αντίπαλων κρατών (κάτι πρέπει να ξέρουμε εμείς από τα παθήματά μας στο Αιγαίο και στην Κύπρο).

3. Η τυπολογία των ανελέητων στρατηγικών προσεγγίσεων και μεθοδεύσεων των ηγεμονικών δυνάμεων

Εάν σταθούμε στις μεγάλες δυνάμεις, ο Mearsheimer τεκμηριώνει ότι η τυπολογία των στρατηγικών προσεγγίσεων και μεθοδεύσεων όλων των ηγεμονικών δυνάμεων είναι μορφικά πανομοιότυπη. Διαφέρει μόνο κατά περίπτωση και συγκυρία ως προς την ένταση, έκταση και το περιεχόμενο των επί μέρους αξιώσεων. Το κύριο κριτήριο είναι εκτιμήσεις για την κατανομή ισχύος και των συμφερόντων, δικών τους και των άλλων.

Κύρια διαρκής εισροή στον στρατηγικό σχεδιασμό είναι υπολογισμοί κόστους/οφέλους εναλλακτικών ενεργειών, οι κίνδυνοι για την επιβίωση –οι οποίοι όπως είπαμε για τις μεγάλες δυνάμεις προέρχονται από άλλες μεγάλες δυνάμεις εάν καταστούν περιφερειακές ηγεμονίες– και οι διαρκείς επιδιώξεις μεγιστοποίησης του παγκόσμιου πλούτου που

βρίσκεται υπό τον έλεγχό τους.

Οι μεγάλες δυνάμεις διατηρούν και διαρκώς αναπτύσσουν επιθετικές δυνάμεις (ισχύ δηλαδή όχι μόνο για την άμυνά τους αλλά και για υπερπόντιες επεμβάσεις).

Για να εκπληρώσουν τους σκοπούς τέτοιων ψυχρά και υπολογιστικά συγκροτημένων στρατηγικών σχεδίων, οι στρατηγικές τους είναι σχεδόν μαθηματικά προκαθορισμένες. «Διαλέξτε και πάρτε» ή εάν είστε το θύμα προστατευθείτε. Συνοψίζω μερικές πτυχές όπως τις καταγράφει στη βάση της διεθνούς εμπειρίας το άψογα τεκμηριωμένο και πλήρες πληροφοριών κείμενο του John Mearsheimer:

Μεταφορά βαρών: Προσπάθεια ανάληψης αναχαίτισης από τρίτο όχι κατ' ανάγκη «σύμμαχο», ενώ το ίδιο φαινομενικά παραμένει θεατής.

Εξισορρόπηση: Δέσμευση αναχαίτισης επιτιθέμενου αντιπάλου κατόπιν διακρατικής συμμαχίας και εμπράκτων μέτρων και δεσμεύσεων.

Εκβιασμός: Απειλή χρήσης βίας (μπλόφα ή μέτρα για κόστος κατά μικρών και αδυνάμων).

Πρόκληση πολέμου για κατατριβή τρίτων:

Εξασθένιση «εχθρών» και/ή «φίλων» με πρόκληση μακροχρόνιων συρράξεων και πολέμων ή τα εκλεκτικά χτυπήματα με ή χωρίς την κάλυψη του ΟΗΕ για να σμικρύνει κάποιους στο επιθυμητό επίπεδο. Μέρμινα ούτως ώστε η εμπλοκή κάποιου αντιπάλου ή «φίλιου» κράτους σε αντιπαράθεση ή πόλεμο με κάποιο άλλο θα οδηγήσει σε μακροχρόνια κατατριβή και αποδυνάμωση (ή και το αντίστροφο) με συγκεκριμένο και προσεκτικά υπολογισμένο τρόπο.

Αποτροπή περιφερειακής ηγεμονίας άλλων μεγάλων δυνάμεων με υπερπόντιες εξισορροπήσεις, όπως δεκάδες φορές γίναμε μάρτυρες τις τελευταίες δεκαετίες αλλά και στις μέρες μας.

Πολιτικοοικονομικές μεθοδεύσεις μεγιστοποίησης του ελεγχόμενου πλούτου και των αναπτυξιακών πόρων, καθότι όπως όλοι γνωρίζουμε η οικονομική δύναμη είναι η βάση της στρατιωτικής δύναμης. Παρεμπόδιση άλλων μεγάλων δυνάμεων από το να έχουν πρόσβαση σε πλουτοπαραγωγικούς πόρους. Απόκτηση ισχύος ευθέως με δικό τους παρεμβατικό πόλεμο εάν άλλες μέθοδοι καταστούν ατελέσφορες ή εξαιρετικά δύσκολες και αβέβαιες ως προς την εκπλήρωση των σκοπών.

Διευκόλυνση διείσδυσης με αποδυνάμωση του φρονήματος άλλων κοινωνιών και της πίστης των πολιτών στην εθνική ανεξαρτησία, στις εθνικές κοσμοθεωρίες και στους κρατικούς σκοπούς. Εδώ υπογραμμίζω, έχουμε μια εξαιρετικά σημαντική ενότητα στο βιβλίο η οποία ακόμη και οι άπιστοι Θωμάδες θα καταλάβουν τι σημαίνει «κριτικοί κονστρουκτιβιστές» (ή καθ' ημάς εθνομηδενιστές), τύποι όπως ο Σόρος και τα στηριζόμενα από αυτόν ιδρύματα, σαπουνόφουσκες περί μετά-εθνικής εποχής (να θυμίσω υψιτηνή «φιλοσοφική» θεώρηση η οποία το 2003 δικαιολόγησε το φασιστικό σχέδιο Ανάν ως προάγγελο της ... μετά-εθνικής εποχής).

Προσωρινή παραχώρηση ισχύος σε αυριανούς εχθρούς για να ρυθμιστεί η κατανομή ισχύος. Κατάκτηση και προσωρινός κατασταλτικός έλεγχος πόρων μέχρι να δημιουργηθούν και παγιωθούν πολιτικοοικονομικές δομές έμμεσου ελέγχου και προσπορισμού των πόρων άλλων κρατών και περιφερειών.

Προσπάθεια κατάκτησης θέσης τεχνολογικής υπεροχής και ίσως και πυρηνικής υπεροχής. Ως προς το τελευταίο, οι μεγάλες δυνάμεις γνωρίζουν –ή έτσι νομίζουν– ότι ένας τρόπος να αισθανθούν απόλυτα ασφαλείς είναι να αποκτήσουν απόλυτη πυρηνική

υπεροχή. Ο σκοπός αυτός, θα συμφωνήσουν οι περισσότεροι στρατηγικοί αναλυτές, είναι κάτι περισσότερο από ψευδαίσθηση, πολύ υψηλού μάλιστα κινδύνου.

4. Η διαλεκτική σχέση βραχυχρόνιων, μεσοπρόθεσμων και μακροχρόνιων σκοπών και στρατηγικών του ηγεμονικού ανταγωνισμού και η κρίση της Συρίας

Ο Mearsheimer όπως γίνεται αντιληπτό ανήκει στους ελάχιστους πολιτικούς επιστήμονες του διεθνούς συστήματος που αξίζει να προσεχθούν, επειδή με αξιολογικά ελεύθερο τρόπο και εδρασμένος πάνω στην αλάνθαστη Υποδειγματική Θουκυδίδεια παράδοση αναλύει την πραγματικότητα και την αλήθεια. Τέτοια έργα αξίζουν να τιμούνται παραφράζοντας τη γνωστή ρήση: «Ευχαριστούμε που μας λες όχι αυτό που μας ευχαριστεί αλλά την αλήθεια, την οποία μόνο εάν εκτιμήσουμε σωστά μπορούμε να επιτύχουμε ευημερία, να επιβιώσουμε και να είμαστε ασφαλείς».

Σε αδύναμα, ασθενή και λικνιζόμενα κράτη, ατυχώς γι' αυτά, η αλήθεια είτε αποκρύβεται είτε επισκιάζεται από τσαρλατάνους και νομικιστές που αγνοούν τις πολιτικές όψεις του διεθνούς συστήματος, είτε κατακλύζεται από παραπλανητικές θεωρήσεις εγχώριας ή εισαγόμενης προπαγάνδας. Συναφώς, η στρατηγική «μαλακή ισχύος» είναι από καιρό ένα από τα σημαντικότερα μέσα στη φαρέτρα των ηγεμονικών στρατηγικών.

Ο ορθολογισμός της εθνικής στρατηγικής ενός λιγότερο ισχυρού κράτους είναι ευθέως συναρτημένος με σωστές εκτιμήσεις των πολιτικών όψεων του διεθνούς συστήματος, των διεθνών θεσμών και του διεθνούς δικαίου. Έτσι, δεν μπορεί να παραγνωριστεί ότι η ελευθερία-ανεξαρτησία μιας κοινωνίας είναι ευθέως συναρτημένη με

την κρατική ισχύ μιας Πολιτείας. Επίσης, με το γεγονός ότι είναι ένα πράγμα τα χαρούμενα θεωρήματα και ιδεολογήματα αργόσχολων του παγκόσμιου λεγόμενου ακαδημαϊκού χώρου και άλλο οι προϋποθέσεις ασφάλειας, ευημερίας και ελευθερίας ενός εθνοκράτους. Για παράδειγμα, η πλανητικοποίηση (globalization) –η μετάφραση της οποίας στην Ελλάδα οδήγησε στον ιδεολογικά εκπορευόμενο στρεβλό όρο «παγκοσμιοποίηση» (ως και να υπάρχει μια παγκόσμια κοινωνία, μια παγκόσμια διανεμητική δικαιοσύνη, ένα παγκόσμιο πολιτικό σύστημα)– προσφέρει ευκαιρίες για τους ισχυρούς δρώντες με τρόπο που ευνοεί την κυριαρχία τους. Σίγουρα, η πλανητικοποίηση θρέφει θηριώδεις αξιώσεις τόσο ηγεμονικών δυνάμεων όσο και πρωταγωνιστών της ιδιωτείας όπως οι κερδοσκόποι και με κανένα τρόπο δεν δημιουργεί προϋποθέσεις ενός διεθνούς σπαραξικάρδιου ταξιδιού πολιτικά αδιάφορων ανθρώπων, όπως πολλοί αφελώς νομίζουν.

Υπογραμμίζουμε λοιπόν ότι δεν πρέπει να υπάρχουν απορίες για το προς τα πού κινείται ο ανταγωνισμός των ηγεμονικών δυνάμεων σ' ένα διεθνές σύστημα το οποίο καθίσταται ολοένα και πιο πολύπλοκο λόγω αυξήσεως των κρατών και της ανάδυσης πολλών πλέον μεγάλων δυνάμεων.

Ακροτελεύτια εάν κάτι «νέο» υπάρχει τις δύο τελευταίες δεκαετίες είναι ο τρόπος που εξελίσσεται το ανθρωπολογικό ζήτημα σε σύγκριση με την αποικιακή εποχή και τον Ψυχρό πόλεμο. Δεν αλλάζει τη δομή παρά μόνο περιπλέκει τους υπολογισμούς των ηγεμονικών δυνάμεων καθιστώντας την έκβαση των εξισορροπήσεων περισσότερο αστάθμητη και απρόβλεπτη. Πιο συγκεκριμένα, εξεγείρονται εκατοντάδες εκατομμύρια άνθρωποι, οι οποίοι μέχρι και το τέλος του Ψυχρού πολέμου βρίσκονταν είτε εντός δεσποτικών και εξαρτημένων κρατών είτε εντός τεχνητών κρατιδίων κατασκευασμένων από τις αποικιακές δυνάμεις όταν αποχωρούσαν. Σκοπός των αποικιακών δυνάμεων ήταν να διαιωνίσουν την επιρροή τους και λίγο πολύ το πέτυχαν επί δύο

περίπου αιώνες. Αυτή η εποχή φτάνει στο τέλος της και δεν φαίνεται να το κατανοούν πλήρως όλες οι ηγεμονικές δυνάμεις. Η ειδοποιός διαφορά σήμερα, ακριβώς, είναι ότι πλέον δεν μπορεί να θεωρηθεί δεδομένο πως οι ηγεμονικές δυνάμεις, όσο ισχυρές και να είναι, θα μπορέσουν να συνεχίσουν να επιτυγχάνουν εύκολα πλήρη ή τουλάχιστον επαρκή (σύμφωνα με τα κριτήριά τους) έλεγχο των εξελίξεων.

Για παράδειγμα, τίποτα δεν είναι γραμμικό όταν μιλάμε για το ηφαίστειο της Αιγύπτου, τη δίνη που αναδεικνύει ανεξάρτητες κουρδικές οντότητες σε ένα ή πολλά κουρδικά κράτη, το βαθύτατα θρησκευόμενο Ιράν, τις βαθύτατες και οριζόντιες διαιρέσεις των θρησκευτικών δογμάτων, το υπό διάλυση Ιράκ ή την υπό διάλυση Συρία, την κρατική κατασκευή του Λιβάνου και ασφαλώς τη λικνιζόμενη και εσωτερικά εξαιρετικά διαφοροποιημένη Τουρκία.

Εν τούτοις, παρά τις αβεβαιότητες που σκιαγραφήσαμε μόλις, η σωστή κατανόηση των δομικών και εγγενών χαρακτηριστικών του σύγχρονου εθνοκρατοκεντρικού διεθνούς συστήματος κάνει σαφές ότι τα κύρια χαρακτηριστικά της διένεξης συνεχίζουν να είναι τα ίδια, δηλαδή οι προαναφερθείσες ιστορικές συνθήκες του σύγχρονου διεθνούς συστήματος. Δεν πρέπει να μην υπάρχουν αυταπάτες: Η διεθνής πολιτική των τελευταίων αιώνων εξελίσσεται στο πλαίσιο πανομοιότυπων κρατοκεντρικών προϋποθέσεων και η ηγεμονική διαπάλη είναι το σημαίνων και προσδιοριστικό χαρακτηριστικό μιας κρατοκεντρικής δομής που αποτελείται από μέλη άνισου μεγέθους, άνισης ισχύος και άνισης ανάπτυξης.

Για να απαντήσουμε λοιπόν το πόσο κοντά φτάσαμε στο σημείο μηδέν μιας ακόμη μεγάλης παγκόσμιας σύρραξης απαιτείται στοιχειώδης κατανόηση της τυπολογίας των συμπεριφορών των μεγάλων δυνάμεων που ισχύει για κάθε συγκυρία και κάθε εποχή. Τα σκιαγραφήσαμε πιο πάνω σε αναφορά με την εμβληματική ανάλυση του John Mearsheimer. Η παγκόσμια σταθερότητα απαιτεί ισορροπία και οι εξεζητημένες εκατέρωθεν προσεγγίσεις κινούνται πάνω σε μια πλάστιγγα με δύο δίσκους. Στον ένα δίσκο είναι το κόστος κάθε τακτικής και στρατηγικής κίνησης και στον άλλο δίσκο είναι το όφελος εναλλακτικών στάσεων και δράσεων.

Το ζήτημα περιπλέκεται αφάνταστα και οι κίνδυνοι

αναλόγως, εάν κανείς λάβει υπόψη ότι κάθε απόφαση αφορά αναρίθμητους παίχτες και οι δυνατότητες των άλλων δεν είναι πάντα εύκολο να εκτιμηθούν. Πολύ περισσότερο ισχύει το γεγονός ότι δεν είναι γνωστό πότε και πως οι ανταγωνιστικές ηγεμονικές δυνάμεις θα εκμεταλλευτούν τα παράθυρα ευκαιρίας μιας κίνησης (π.χ., η Ρωσία λόγω παρατεταμένης αστάθειας, εάν μια επέμβαση στη Συρία ανοίξει τον ασκό του Αιόλου μεγάλων και απρόβλεπτων ανακατατάξεων).

Ακόμη πιο σημαντικό, όλοι οι ηγεμονικοί παίχτες λαμβάνουν και εκτελούν στρατηγικές αποφάσεις στη βάση εναλλακτικών σεναρίων που συμπλέκουν με ένα εξαιρετικά σύνθετο τρόπο σκοπούς και συμφέροντα με σενάρια βραχυχρόνιας, μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης εξέλιξης των πραγμάτων (οπότε ανάλογα με την εξέλιξη των πραγμάτων επιλέγουν και το αντίστοιχο σχέδιο στρατηγικής ή τακτικής δράσης).

Οι μεγάλες ηγεμονικές δυνάμεις όταν κάνουν μια στρατηγική κίνηση το στοίχημα των επιτελείων τους είναι, βασικά, ότι θα δρομολογήσουν αυτή την κινούμενη δίνη της περιφερειακής ή ευρύτερα διεθνούς πολιτικής προς κατευθύνσεις οι οποίες θα τους προσδώσουν οφέλη. Μέσα στις συμπληγάδες που διαρκώς στήνονται συνθλίβονται όλοι οι ανόητοι, όλοι οι αφελείς και όλοι οι απρόσεκτοι.

Ποια είναι όμως τα οφέλη αυτού του αέναου και ανελέητου ανταγωνισμού; Σχεδόν πάντοτε ο στρατηγικός σχεδιασμός αποτυπώνει μακροχρόνιους στρατηγικούς σκοπούς τους οποίους υπηρετούν οι βραχυχρόνιες και μεσοπρόθεσμες αποφάσεις.

Καταλήγουμε λέγοντας ότι ενίοτε το κόστος μιας στρατηγικής κίνησης –π.χ., μεγάλη αναταραχή στη Μέση Ανατολή λόγω επίθεσης στη Συρία– ενδέχεται να έχει σταθμιστεί και θεωρηθεί ανεκτό, επειδή μείζονα συμφέροντα κρίνονται στο μακροπρόθεσμο επίπεδο. Εάν, για παράδειγμα, ένα από τα πολλά contingency plan είναι ένα κουρδικό κράτος το οποίο ο στρατηγικός σχεδιασμός θέλει μελλοντικά να είναι, π.χ., σύμμαχος των ΗΠΑ και του Ισραήλ και με τρόπο που θα αποδυναμώνει Τουρκία, Ιράν και Ιράκ, οι βραχυχρόνιες και μεσοπρόθεσμες αποφάσεις και το κόστος του ενεργούντος (εδώ των ΗΠΑ και των συμμάχων τους) δεν επιδέχεται συμβατικές ερμηνείες. Ούτε οι σκοποί, οι ενέργειες και οι υπόγειες μεθοδεύσεις είναι ορατές με γυμνό οφθαλμό. Ούτε βέβαια και τα επιτελεία των μεγάλων ηγεμονικών δυνάμεων είναι πάντα σίγουρα για την εξέλιξη των πραγμάτων, εξού και τα πολλά εναλλακτικά στρατηγικά σχέδια που αλέθουν αδιακρίτως «φίλους» και «εχθρούς» (και τους οποίους αλλάζουν όπως τα πουκάμισά τους

ανάλογα με τα συμφέροντά τους όπως εξελίσσονται, όπως θίγονται ή όπως ευνοούνται).

Γι' αυτό δεν πρέπει να προδικάζουμε το βραχυχρόνιο κόστος μιας χαώδους κατάστασης, εάν τα επιτελεία τους εκτίμησαν ότι στο βάθος του χρόνου δρομολογείται μια περιφερειακή δομή και μια κατανομή ισχύος που εξυπηρετεί μακροχρόνια συμφέροντα. Το νήμα πάντα είναι λεπτό και ο κίνδυνος πόλεμου, όταν έτσι τεντώνεται πάντα μεγάλος. Πολύ μεγάλος είναι όταν μία μεγάλη δύναμη αισθανθεί ότι η εξέλιξη της κατανομής ισχύος σε μια περιφέρεια θα μπορούσε να απειλήσει την ίδια, επειδή όπως ήδη υπογραμμίσαμε θα αναδείξει έναν περιφερειακό ηγεμόνα με δυναμική πλανητικής επικράτησης.

Έτσι κινούμενες οι ηγεμονικές αντιπαραθέσεις δημιουργούν εναλλασσόμενες συμπληγάδες μέσα στις οποίες μικρά, ασθενή και απρόσεκτα κράτη συνθλίβονται, ιδιαίτερα όταν ο ηγεμονικός ανταγωνισμός φτάνει στα όριά του ή όταν τα πράγματα είναι εκτός ελέγχου και ο ανταγωνισμός καθίσταται ανεξέλεγκτος και επικίνδυνος για όλους. Ένας ορθολογικός δρών που εκτιμά και σταθμίζει σωστά μακροχρόνια, μεσοπρόθεσμα και βραχυχρόνια δεδομένα, κατορθώνει να ισορροπήσει τις δικές του αποφάσεις και τις αποφάσεις των άλλων (και τις εξελίξεις που τους επηρεάζουν) και δεν πράττει οτιδήποτε του προκαλεί μεγαλύτερο κόστος από το όφελος. Ευλόγως, βέβαια, κανείς μπορεί να διερωτηθεί για τις δυσκολίες στάθμισης των συνεπειών εναλλακτικών στρατηγικών, όταν όπως ήδη υπαινιχθήκαμε μιλάμε για την άβυσσο ενός ανθρωπολογικά αστάθμητου και

απρόβλεπτου κόσμου, του μετά-αποικιακού! Όχι μόνο μουσουλμανικού αλλά και κάθε άλλου που ορμητικά εισέρχεται μέσα στη δίνη της διεθνούς πολιτικής για να κατοχυρώσει αυτό που σύμφωνα με τη δική του λογική θεωρεί ιστορικά, θρησκευτικά και πολιτικά σωστό και δίκαιο.

Η εκτίμησή μας λοιπόν είναι ότι μόλις τώρα γίνεται αισθητό ότι το 1990 εισήλθαμε σε μια ιστορική μετάβαση και οι συγκαιρινές κρίσεις συμβολίζουν την τάση νέων ισορροπιών μέσα από δραστικές ανακατατάξεις σε όλα τα νοητά επίπεδα. Ο κόσμος της Ανατολής εξεγείρεται, οι ηγεμονικές δυνάμεις πληθαίνουν, οι αξιώσεις περιφερειακής ηγεμονίας είναι εγγενείς με τη φύση των μεγάλων δυνάμεων και η αποικιακή και η μεταβατική ψυχροπολεμική εποχή έφθασαν στο τέλος τους. Οι ανακατανομές ισχύος και οι στρατηγικές ανακατατάξεις πάνω στην περίμετρο της Ευρασίας, τη μεγάλη δηλαδή ζώνη που αρχίζει από την Ευρώπη και φτάνει στην Κίνα, δημιουργούν νέα δεδομένα. Επί αιώνες οι ναυτικές δυνάμεις –πρώτα το Ηνωμένο Βασίλειο και μεταπολεμικά οι ΗΠΑ– και οι σύμμαχοί τους με επεμβάσεις, συμμαχίες και «μαλακή ισχύ» (soft power) πετύχαιναν έναν σιδερένιο έλεγχο πάνω σε κράτη και ολόκληρες περιφέρειες. Εάν κάτι διδάσκει η ιστορία είναι ότι οι ναυτικές δυνάμεις δεν θα εκτοπιστούν εύκολα από κράτη και περιφέρειες που διαιώνιζαν την ισχύ τους και την οικονομική τους υπεροχή.

Ολοφάνερα επιχειρούν κάτι πολύ ριψοκίνδυνο: Διαιώνιση του ελέγχου με μεγάλες ανακατατάξεις συνόρων, κατάλυση κρατών, δημιουργία μιας νέας αλυσίδας συμμαχιών και εμπέδωση τόσο στρατιωτικής όσο και κάθε άλλης μορφής παρουσία στα μεγάλα πεδία των πλουτοπαραγωγικών πόρων και των παραδοσιακών γεωπολιτικών ζωνών.

Η κλίση του Προκρούστη ήδη στήθηκε και τα στρατηγικά παίγνια αγριεύουν. Θα πετσοκόψουν όσους βρουν αδύναμους, απρόσεκτους και ανυποψίαστους.

Ο Παναγιώτης Ήφαιστος είναι Καθηγητής Διεθνών Σχέσεων και Στρατηγικών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς, στο Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών στο οποίο μετατάχθηκε από το Πάντειο Πανεπιστήμιο το 2007. Στο Τμήμα αυτό, επίσης, είναι ο Διευθυντής του Μεταπτυχιακού Κύκλου Σπουδών.

TREAT THE
EARTH WELL.
IT WAS NOT
GIVEN TO YOU
BY YOUR
PARENTS,
IT WAS
LOANED
TO YOU
BY YOUR
CHILDREN

Ένας μάταιος πόλεμος

Του Βαγγέλη Πισσία

*Κήρυξη πολέμου ενάντια στο συριακό καθεστώς,
νέα σελίδα πολέμου στη Μέση Ανατολή.*

Εις το όνομα του ανθρωπισμού, των ανθρώπινων δικαιωμάτων, της ειρήνης και της ελευθερίας.. σύμφωνα με την κατά Ομπάμα, Κάμερον, Ολάντ, Ερντογάν, Ελ Θάνι, Αμπντάλλα, Νετανιάχου και άλλων ανθρωπιστών, δημοκρατική πολιτική πεποίθηση και ευαισθησία.. Κι' εμείς από την οθόνη μας θεατές, όπως τότε με τους πολέμους στο Ιράκ, στην Σερβία, στο Κόσσοβο, στη Λιβύη, πολέμους μέγα-θέαμα για τα ίδια πάντα μεγάλα της δυτικής μας δημοκρατίας ιδανικά..

Η αιτιολογία της χρήσης χημικών μέσων από το συριακό καθεστώς πριν ένα χρόνο θα ήταν εύλογα πειστική παρά την προφανή εγκληματική απρονοησία της. Τότε το κα-θεστώς παρέπαιε, η πτώση του φαινόταν προδιαγεγραμμένη. Συγχρόνως, στον ενδο-καθεστωτικό συσχετισμό ισχύος, οι εγκληματικοί κατασταλτικοί μηχανισμοί είχαν την υπεροχή και το απονενομημένο διάβημα ήταν αρκετά πιθανό.

Πέρασε όμως πολύς καιρός από τότε, τα δεδομένα στο πεδίο των συγκρούσεων άλ-λαξαν, ιδιαίτερα μετά την επιχείρηση στο Κουσέϊρ. Τότε περίπου ο ενδο-καθεστωτικός συσχετισμός ανατράπηκε κι' οι υποστηρικτές της (ανέμφικτης) μιλιτα-ριστικής τελικής λύσης παραχώρησαν την πρωτοκαθεδρία στους υποστηρικτές της ρεαλιστικότερης πολιτικής λύσης.

Για τους λόγους αυτούς – και άλλους πολλούς ακόμη- η συριακή κυβέρνηση αποκρί-θηκε θετικά στην πρόσκληση για συνδιάσκεψη στην Γενεύη, με σκοπό την εξεύρεση πολιτικής λύσης. Συνέβαλαν βέβαια σε αυτό και οι συμμαχικές πιέσεις.

Οι τελευταίες εξελίξεις στην Αίγυπτο την ενθάρρυναν περισσότερο, το καθεστώς α-ισθανόταν έναν κάποιο ούριο άνεμο να το σπρόχγει, το μεγάλο, το δυσεπίλυτο πρόβ-λημα, το είχε πλέον η άλλη πλευρά. Γιατί λοιπόν αυτό το καθεστώς να προσθέσει στους ήδη 80.000 νεκρούς αυτού του τόσο ανθρωποκτόνου πολέμου μερικές εκατον-τάδες ακόμη νεκρούς, εξοντώνοντάς τους με τον πιο προκλητικό και εγκληματικό τρόπο; Ποιος ο λόγος να δώσουν με τόση απερισκεψία την μεγάλη αφορμή στους αντιπάλους τους, υπερβαίνοντας την προαγγελθείσα από αυτούς «κόκκινη γραμμή»;

Όμως για το ζήτημα αυτό γράφτηκαν ήδη πολλά, στο μέλλον θα αποκαλυφθούν πολύ περισσότερα. Τις επόμενες μέρες η ηθική της Δύσης θα απαντήσει στο υποτιθέμενο καθεστωτικό-συριακό έγκλημα. Σύντομο,

καίριο, πλήγμα χειρουργικό όπως η παγκόσμια κοινή γνώμη διαβεβαιώνεται.

Πρώτος ρητός στόχος του χτυπήματος η Τιμωρία, δεύτερος η καταστροφή της στρατιωτικής υποδομής με σκοπό την επιχειρησιακή αποδυνάμωση του καθεστώτος, τρίτος η εξόντωση με πλήγμα ακριβείας του αντίπαλου αρχηγού (όπως ορίζουν τα αμε-ρικανικά πολεμικά ήθη). Σκοπός, ο εξαναγκασμός σε απόλυτο συμβιβασμό, όμως και μια κάποια μέριμνα για την ελάσσονα επιβίωση της κρατικής μηχανής, ώστε να υ-πάρξει ασφαλής -και συνάμα επωφελής- για το προς εγκατάσταση αυριανό πολιτικό προσωπικό όσο και, προπαντός, για τους ξένους εντολείς του, διαχειριστική συνέχεια (στο Ιράκ τα ρήμαξαν όλα και πλήρωσαν το τίμημα γι' αυτό).

Είναι όμως δυνατόν το σχέδιο αυτό να πετύχει τους σκοπούς του μόνο με χειρουργικά χτυπήματα; Εάν ο Άσσαντ, που συμβολίζει το καθεστώς, δεν εξοντωθεί, ή δεν απο-δυναμωθεί τόσο ώστε να εξαναγκαστεί σε πλήρη συνθηκολόγηση, αν δηλαδή αντέξει το κύμα των από αέρος επιθέσεων, δεν είναι λογικό μετά από αυτό να είναι ισχυρότε-ρος; Πως και γιατί τότε το καθεστώς του θα υποκύψει;

Μήπως για τον λόγο αυτό το χειρουργικό αυτό πλήγμα διαρκέσει περισσότερο; Μή-πως η μακρά του διάρκεια θα συνεπιφέρει εισβολή; Από ποια σύνορα, ποιάς χώρας φαίνεται πιθανότερο αυτή να

ξεκινήσει; Καβάλα σε τίνων τ' άρματα θα εισέλθουν (αν εισέλθουν...) οι πολιτικοί απελευθερωτές του SNC, οι νικητές οπλαρχηγοί του FSA; Με τους σαλαφιστές πολεμιστές της Τζαμαατ αλ Νούσρα απλά να παρακολουθούν, έχοντας κάπου καταχωσιάσει το ισλαμικό φαντασιακό τους; Σε αυτά τα ερωτήματα υπάρχουν άραγε κάπως συνεκτικές και ολοκληρωμένες απαντήσεις; Κι' αν δεν υπάρχουν, τότε, ποιος είναι άραγε ο πέραν του προφανούς (ήττα του καθεστώτος Ά-σαντ) αληθινός σκοπός;

Να σταλούν διορθωτικά μηνύματα; Να ικανοποιηθούν μήπως αυτοί που τραυματίστηκαν από τις πρόσφατες εξελίξεις στην Αίγυπτο περιφερειακοί και τοπικοί σύμμαχοί τους (Τουρκία, Κατάρ αλλά και Σύριοι Αδελφοί Μουσουλμάνοι μετά το πλήγμα που δέχθηκαν οι Αιγύπτιοι αδελφοί τους); Να τεθεί κάποιο πλαίσιο στους άλλους, σήμερα περισσότερο ωφελημένους και ισχυρούς (Σαουδική Αραβία αλλά και Αιγύπτιοι στρατηγοί);

Τις εξελίξεις στην Αίγυπτο –και στην ευρύτερη Μέση Ανατολή- η πολιτική ηγεσία του τόπου μας δεν τις διάβασε καλά. Οι απλοϊκές-εργαλειακές-μηχανιστικές αναλύσεις των ειδικών, επί των εσωτερικών και εξωτερικών παραγόντων της αιγυπτιακής κρίσης, διέστρεψαν την πραγματική εικόνα. Η προσπάθεια ελάχιστων να προσεγγίσουν τις βαθύτερες υποστάσεις των πολιτικών

Μερικές φορές βρίσκω μέρος να κοιμηθώ

Αλλά ποτέ δεν
ονειρεύομαι

πρωταγωνιστών (του στρατιωτικού ιδιαίτερα και βέβαια του μουσουλμανικού συμπλέγματος) και να αντιληφθούν τις πραγματικές σχέσεις του τριγώνου Αμερικανοϊσραηλινός άξονας – Αδελφοί Μουσουλμάνοι – Στρατός, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο περιφερειακό πεδίο, αντιμετωπίστηκε ως περίπου αίρεση. Οι κομματικές μικρο-πολιτικές και οι επιστημονικοφανείς παρα-πολιτικές ρουτίνες βολεύουν φαίνεται τους περισσότερους σε τούτη τη χώρα.

Η Αίγυπτος επέτρεψε σήμερα το πέρασμα της στρατιωτικής βοήθειας προς Συρία από το κανάλι του Σουέζ, έθεσε παράλληλα επιχειρησιακούς περιορισμούς στο αμερικανο-νατοϊκό εγχείρημα. Στην παλαιστινιακή Χαμάς εκδηλώνεται ήπια, όμως σημαντική, στροφή. Ήδη στον Λίβανο υπήρξε από μέρους της καταδίκη της επικείμενης επίθεσης. Στο ίδιο μήκος κύματος και η Ισλαμική Παλαιστινιακή Τζχάντ.

Μιλήσαμε, μιλάμε συνεχώς τούτες τις ώρες, με φίλους στις χώρες κάτω εκεί στη Μέ-ση Ανατολή. Οι φίλοι μας κάτω εκεί, άνθρωποι που έζησαν τις μεταβολές του δεύτε-ρου μισού του 20ου αιώνα και συνεχίζουν, μαζί με τις νεότερες γενιές, να στοχάζονται πάνω στις νέες συγκλονιστικές βιωματικές τους εμπειρίες, μας είπαν ότι τώρα το επιχειρησιακό μέτωπο του αραβο-μουσουλμανικού κόσμου βρίσκεται στη Συρία, το πολιτικό μέτωπο βρίσκεται όμως στην Αίγυπτο. Μας είπαν ακόμη ότι ο κύκλος Ά-σαντ, όπως και να κλείσει, εάν κλείσει, τώρα πιά, οι επίδοξοι νικητές έχουν μετραπεί σε ηττημένους.

Ο αραβο-μουσουλμανικός κόσμος είναι ένας εξαιρετικά πολύπλοκος και συνάμα συ-ναρπαστικός στις μεταλλαγές του κόσμος. Δεν πρόκειται να σταθεροποιηθεί, κατά το δυτικό δοκούν, σήμερα ή αύριο. Ούτε πρόκειται και τελικά να του μοιάσει. Έχει όμως τις δικές του σταθερές –αυτές που δεν αντιλαμβάνεται καθώς δεν τις αισθάνεται- η δυτική διπλωματία, έχει και τις δικές του μεταβλητές, αυτές που μάταια προσπαθεί η ίδια διπλωματία με τις κανονιοφόρους της να τις χειραγωγήσει. Επί ματαίω. Κάτω εκεί πρυτανεύουν άλλες σκοπιμότητες και προπαντός άλλες αναγκαιότητες.

Δρ. **Βαγγέλης Πισσίας**, Καθηγητής Διεθνών Οικονομικών Υποθέσεων, διοργανωτής του Στολίσκου Ελευθερίας για τη Γάζα και μέλος του “Free Gaza”, διοργανωτής της «Πρωτοβουλίας για την Ειρήνη στη Συρία»

Το apopseis.gr
πάντα δίπλα στην
ΟΜΟΓΕΝΕΙΑ

Μεγάλη έμφαση δίνεται παγκοσμίως από τα ΜΜΕ στη στάση του Βλαντιμίρ Πούτιν.

Πως μπορεί η Ρωσία να επηρεάσει τις εξελίξεις στη Συρία;

Η Ρωσία αποτελεί έναν σημαντικό παίκτη του διεθνούς συστήματος. Είναι μια πυρηνική δύναμη, μόνιμο μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας, με μεγάλη δαφνική έκταση και αντιστοίχως πληθυσμό. Διαθέτει αυτό που ο σημαντικός θεωρητικός των Διεθνών Σχέσεων John Mearsheimer ονομάζει πληθώρα παραγόντων λανθάνουσας και σκληρής ισχύος. Επιπροσθέτως, είναι κομβικός «παίκτης» στην ενεργειακή σκακιέρα, οικοδομώντας ένα πλαίσιο αυξημένης επιρροής ακόμα και στο εσωτερικό της ίδιας της Ε.Ε. γύρω από το πλαίσιο της ενεργειακής ατζέντας.

Σε καμία των περιπτώσεων όμως η Ρωσία δεν έχει ακόμα τη δυνατότητα να διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο σε περιοχές πέρα από αυτή του Καυκάσου και του υπερ-Καυκάσιου τόξου. Η περιοχή της Μεσογείου αλλά και αυτή της Μέσης Ανατολής είναι μια ζώνη που η Ρωσία όχι μόνο δεν έχει τη δυνατότητα, με όρους μιας πραγματιστικής ανάλυσης, να διαμορφώσει σε μεγάλο βαθμό τις εξελίξεις αλλά στην πραγματικότητα δεν έχει και

τη διάθεση να εμπλακεί σε ένα τέτοιο πολυεπίπεδο ζήτημα. Ασφαλώς και η Ρωσία ενδιαφέρεται για να διατηρηθεί το υφιστάμενο status της μοναδικής ναυτικής βάσης που διαθέτει στη Μεσόγειο θάλασσα, αυτή της ναυτικής στρατιωτικής βάσης της Ταρσούς, και βεβαίως μπορεί και να εφαρμόσει το δικαίωμα της αρνησικυρίας αναφορικά με ένα ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών.

Πέραν τούτου όμως δεν θα έβλεπα άλλο τρόπο κομβικού επηρεασμού της εξέλιξης της Συριακής κρίσης. Να το θέσω διαφορετικά; Νομίζω ότι η άρνηση της Βουλής των Κοινοτήτων στο Ηνωμένο Βασίλειο να αποδεχθεί την πρόταση του Βρετανού πρωθυπουργού εισόδου του κράτους σε στρατιωτικές επιχειρήσεις εναντίον του Μπασάρ αλ Άσαντ και των υποστηρικτών του έχει μεγαλύτερο εύρος επιρροής στην εξέλιξη της Συριακής κρίσης παρά οι δηλώσεις Ρώσων αξιωματούχων ή οι ενέργειες που θα λάβουν χώρα στο διπλωματικό παρασκήνιο.

Στη διεθνή πολιτική το ζήτημα της διάθεσης συνδέεται άμεσα με το εύρος της δυνατότητας. Μπορεί λοιπόν η Ρωσία να έχει όλη τη διάθεση να διαδραματίσει έναν αυξημένο ρόλο στην περιοχή. Θεωρώ όμως ότι δεν διαθέτει τα απαραίτητα αυτά φορτία ισχύος για να πράξει κάτι τέτοιο. Κι αυτό το συμπέρασμα προκύπτει ως αποτέλεσμα μιας ενδελεχούς έρευνας αναφορικά με τις πραγματικές δυνατότητες της Ρωσίας σήμερα στο επίπεδο της πρωτογενούς πολιτικής διεργασίας, πέρα από τις παραδοσιακές ζώνες επιρροής της που όμως σε καμία των περιπτώσεων δεν φτάνουν ως την Ανατολική Μεσόγειο.

Ο Σπύρος Λίτσας γεννήθηκε στα Χανιά της Κρήτης τον Ιούλιο του 1974 και έχει καταγωγή από τα Φιλιατρά Μεσσηνίας. Είναι Επίκουρος Καθηγητής Θεωρίας Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Είναι διδάκτωρ Διεθνών Σχέσεων από το Πανεπιστήμιο του Durham (UK). Έχει διδάξει Διεθνείς Σχέσεις στο Πανεπιστήμιο του Durham, τη Σχολή Ευελπίδων και το Πανεπιστήμιο Πειραιώς. Στο παρελθόν διετέλεσε επισκέπτης Καθηγητής σε διπλωματικούς ακόλουθους του Υπουργείου Εξωτερικών της Κυπριακής Δημοκρατίας, ενώ σήμερα δίνει διαλέξεις στην Ανώτατη Διακλαδική Σχολή Πολέμου του Ελληνικού Στρατού και στο NATO Defense Corps in Thessaloniki. Είναι τακτικός αρθρογράφος στην εφημερίδα «Δημοκρατία», έχει δημοσιεύσει άρθρα σε ελληνικά και επιστημονικά ξενόγλωσσα περιοδικά με κριτές, την επιστημονική μονογραφία «Πόλεμος και Ορθολογισμός» από τις Εκδόσεις Ποιότητα, ενώ οι πλέον πρόσφατες συγγραφικές του δραστηριότητες είναι το State-ness and Sovereign Debt: Greece in the European Conundrum, Lanham, Maryland: Lexington Books, 2013 μαζί με τον Καθηγητή του Πανεπιστημίου Κρήτης Κώστα Λάβδα και τον Επίκουρο Καθηγητή του Πανεπιστημίου Μακεδονίας Δημήτρη Σκιαδά και η επιστημονική επιμέλεια του συλλογικού τόμου «Το Στρατηγικό Βάθος και η Τουρκία», Αθήνα: Εκδόσεις Ποιότητα, 2013 μαζί με τον Καθηγητή του Πανεπιστημίου Μακεδονίας Ηλία Κουσκουβέλη.

Η ενημέρωση που έρχεται από τη Συρία

Αργύρης Ντινόπουλος

Ο πόλεμος στη Συρία έχει και τη δική του ξεχωριστή δημοσιογραφική διάσταση, η οποία καλύπτεται με έναν συγκεκριμένο τρόπο από τα ΜΜΕ. Η δική μου εντύπωση είναι ότι η σύγκρουση πρέπει να είναι τόσο σκληρή και οι συνθήκες κάτω από τις οποίες οι δημοσιογράφοι κάνουν το έργο τους τόσο δύσκολες ώστε, από ό,τι παρατηρούμε, ακόμη και μεγάλα διεθνή δημοσιογραφικά δίκτυα δεν έχουν καταφέρει να έχουν πρόσβαση στην καρδιά των γεγονότων. Εκεί δηλαδή που πραγματικά συμβαίνουν όλες αυτές οι θηριωδίες, από όποια πλευρά και αν εκτελούνται. Μου κάνει εντύπωση παράδειγμα ότι το CNN είχε απεσταλμένο που δεν είχε καταφέρει να πλησιάσει τα λεγόμενα «θερμά σημεία». Από την εμπειρία μου ως ανταποκριτής τις δεκαετίες 1990-2000, αλλά και αργότερα στον δεύτερο πόλεμο του Ιράκ, μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι κάτι τέτοιο συμβαίνει πολύ σπάνια. Άρα λοιπόν εκ των πραγμάτων η ενημέρωση την οποία έχουμε είναι απολύτως σχετική.

Σε όλα αυτά βεβαίως να τονίσουμε και μία άλλη διάσταση η οποία έχει προκύψει τα τελευταία χρόνια, ακριβώς λόγω της ανάπτυξης της τεχνολογίας. Η πλειοψηφία των video τα οποία παρακολουθούμε, αυτά τα video τα σοκαριστικά που μας έρχονται από την Συρία, είναι τραβηγμένα από ερασιτεχνικές κάμερες, από κινητά τηλέφωνα και φυσικά αναρτώνται στο διαδίκτυο. Από εκεί τα λαμβάνουν και τα διεθνή ΜΜΕ και αναλόγως προβάλλονται. Φαίνεται δηλαδή ότι ακόμη και σε αυτήν την τόσο δύσκολη δημοσιογραφία του πολεμικού ρεπορτάζ η τεχνολογία έχει αλλάξει και εδώ τα δεδομένα. Σε προηγούμενους πολέμους για παράδειγμα, ήταν επιτακτική ανάγκη να μπορέσει ο δημοσιογράφος το υλικό που ήθελε να έχει από τηλεοπτική κάμερα ή άλλα μηχανήματα να το αποκτήσει ο ίδιος προσεγγίζοντας σε αυτά τα θερμά σημεία, να

πάρει τις εικόνες και στη συνέχεια να κάνει τη μετάδοση, η οποία και τότε δεν ήταν καθόλου εύκολη. Έπρεπε να πας σε συγκεκριμένα σημεία όπου υπήρχαν διεθνείς ειδησεογραφικοί οργανισμοί που μετέδιδαν τον ήχο και τις εικόνες. Αυτό έχει αλλάξει δραματικά.

Φαίνεται λοιπόν από τη μια μεριά ότι τα πράγματα έχουν γίνει πολύ πιο εύκολα σε ό,τι αφορά τη λήψη των εικόνων και τη μετάδοσή τους, από την άλλη όμως φαίνεται ότι πρόκειται για μία σύρραξη η οποία είναι πάρα πολύ σκληρή, στην οποία συμβαίνουν θηριωδίες που ίσως ποτέ δεν θα τις μάθουμε, και για τις οποίες οι εκπρόσωποι του Τύπου δεν έχουν την αναγκαία πρόσβαση για να διαμορφώσουν μια σωστή και αντικειμενική διεθνής γνώμη, για να ληφθούν και τα ανάλογα μέτρα και να γίνουν οι κατάλληλες ενέργειες έτσι ώστε κάποια στιγμή να τερματισθεί αυτός ο αιματηρός πόλεμος.

Ο Αργύρης Ντινόπουλος υπήρξε για σειρά ετών πολεμικός ανταποκριτής. Ήταν Δήμαρχος Βριλησσιών από το 2002 ως το 2006 ενώ από το 2007 είναι Βουλευτής β' Αθήνας με τη Νέα Δημοκρατία.

Συρία: Χημικά όπλα και περιορισμός του πολέμου

Του Rene Wadlow

Πρόσφατα η International Herald Tribune δημοσίευσε ένα πολιτικό σκίτσο στο οποίο απεικονίζονταν στοιβαγμένα κρανία με την ένδειξη «Νεκροί από τα όπλα του Άσαντ» και «Νεκροί από τα άρματα μάχης του Άσαντ» καθώς και δύο άντρες που έφεραν το σύμβολο του ΟΗΕ και έλεγαν ότι «Εάν πράγματι σκοτώθηκαν από χημικά όπλα, θα πρέπει να σταματήσουμε τον Άσαντ».

Οι καταγγελίες για την πρόσφατη χρήση χημικών όπλων στη συριακή διαμάχη, οδήγησαν σε έρευνες από την μεριά του ΟΗΕ καθώς και σε συζητήσεις τόσο στους κύκλους του οργανισμού όσο και στις επιμέρους χώρες, σχετικά με την καταλληλότερη αντίδραση, στην όπως ονομάστηκε «κατάφορη παραβίαση των διεθνών κανόνων». Ωστόσο, λίγα ειπώθηκαν σχετικά με το γιατί απαγορεύονται τα χημικά όπλα και όχι τα άρματα μάχης ή τα πολυβόλα που στην ουσία προκάλεσαν τον θάνατο πολύ περισσότερων ανθρώπων στη Συρία. Το σκίτσο θα ήταν πιο ακριβές εάν απεικόνιζε άλλον ένα σωρό από κρανία με την ένδειξη «Νεκροί από τα όπλα της αντιπολίτευσης, τους ελεύθερους σκοπευτές κλπ».

Μια γρήγορη ανασκόπηση της απαγόρευσης χρήσης χημικών όπλων, η αντίδραση του ΟΗΕ και η χρήση των χημικών όπλων στις διενέξεις της Μέσης Ανατολής, δημιουργούν ένα χρήσιμο υπόβαθρο για μια συζήτηση που θα αποφέρει τις κατάλληλες απαντήσεις.

Το 1975, μαζί με κάποιους άλλους αντιπρόσωπους ΜΚΟ με έδρα την Γενεύη, οργανώσαμε την 50η επέτειο του Πρωτοκόλλου της Γενεύης που υπογράφηκε το 1925 και απαγόρευε οποιαδήποτε χρήση ασφυξιογόνων, δηλητηριωδών ή άλλων αερίων και βακτηριωδών μεθόδων πολέμου. Το πρωτόκολλο αυτό αποτελεί την κατεξοχήν συνθήκη περί απαγόρευσης χρήσης

χημικών όπλων. Παροτρύναμε τα κράτη να επικυρώσουν το πρωτόκολλο και ιδιαίτερα τα κράτη της Γαλλόφωνης Αφρικής τα οποία δεν συμπεριλήφθηκαν στην αρχική υπογραφή του πρωτοκόλλου από την Γαλλία, παρόλο που η τελευταία τέθηκε θεματοφύλακας της συνθήκης. Το πρωτόκολλο αποτελεί κατ ουσίαν μια διεθνή συνθήκη. Ονομάστηκε πρωτόκολλο γιατί έπρεπε να έχει τη φύση του πρωτοκόλλου –συμπληρωματική– σε σχέση με την κύρια συνθήκη αφοπλισμών η οποία δεν ολοκληρώθηκε ποτέ στο πλαίσιο της Κοινωνίας των Εθνών. Προτείναμε επίσης ένα είδος έρευνας, την ενσωμάτωση δηλαδή στο πρωτόκολλο ενός μηχανισμού επίλυσης διαφορών ο οποίος εν συνεχεία θα συζητούσε στην Γενεύη την τύχη της σύμβασης ENMOD περί απαγόρευσης στρατιωτικής ή άλλης πολεμικής χρήσης των τεχνικών τροποποίησης του περιβάλλοντος. Η πρότασή μας αυτή τέθηκε σε εφαρμογή το 1978, δημιουργώντας έναν καινοτόμο μηχανισμό που βοήθησε την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων να ερευνήσει τις καταγγελίες.

Ωστόσο, το 1968, οι κυβερνήσεις ξεκίνησαν μια πιο ουσιαστική συζήτηση περί χημικών όπλων, στο τότε βασικό όργανο του ΟΗΕ για τον έλεγχο των όπλων, την Επιτροπή των 18 Εθνών για τον Αφοπλισμό. Η συνήθης πρακτική του ΟΗΕ όταν οι διαπραγματεύσεις δεν είναι πρόσφορες, έγκειται στην προσθήκη στο κυρίως σώμα περισσότερων κρατών και στην αλλαγή των ονομάτων. Έτσι λοιπόν η Επιτροπή των 18 Εθνών για τον Αφοπλισμό μετονομάστηκε σε Διάσκεψη Επιτροπής Αφοπλισμού (1969-1979), σε Επιτροπή Αφοπλισμού (1979-1984) και τέλος από το 1984 μέχρι και σήμερα, σε Συνδιάσκεψη για τον Αφοπλισμό. Έπειτα από σχεδόν 30 χρόνια διαπραγματεύσεων τέθηκε σε ισχύ μία μεγαλεπήβολη σύμβαση για την Απαγόρευση της Ανάπτυξης, της Παραγωγής, της Αποθήκευσης και της Χρήσης των

Χημικών Όπλων και την Καταστροφή τους (Σύμβαση για τα Χημικά Όπλα) ενώ ταυτόχρονα δημιουργήθηκε και ο Οργανισμός για την Απαγόρευση των Χημικών Όπλων, με έδρα τη Χάγη. Η Συρία δεν έχει υπογράψει τη Σύμβαση, έχει όμως επικυρώσει το πρωτόκολλο της Γενεύης.

Το 1975, ελάχιστες κυβερνήσεις ενδιαφέρονταν για την ενδυνάμωση του πρωτοκόλλου της Γενεύης, ελπίζοντας σε μια γρήγορη ολοκλήρωση της κυρίως σύμβασης για τα χημικά όπλα. Ωστόσο, όταν στα τέλη της δεκαετίας του 70' απαγγέλθηκαν σοβαρές κατηγορίες για την χρήση χημικών ουσιών στον πόλεμο του Λάος, κατά της φυλής Χμονγκ (κίτρινη βροχή), παρουσίασα μια έκθεση στα μέλη της Συνδιάσκεψης για τον Αφοπλισμό (ήταν ο μόνος τρόπος άμεσης συμμετοχής των ΜΚΟ στον διάλογο περί αφοπλισμού) με τίτλο «Η Ενδυνάμωση του Πρωτοκόλλου της Γενεύης του 1925 κατά των Δηλητηριωδών Αερίων ως Προάγγελος μιας Ευρείας Απαγόρευσης των Χημικών Όπλων» (22 Απριλίου 1980). Το κείμενο δημιούργησε πληθώρα ιδιωτικών συζητήσεων στους κύκλους των διπλωματών χωρίς όμως κάποιο έμπρακτο αποτέλεσμα.

Το κείμενό μου ωστόσο, δημιούργησε και ένα «προφίλ» των ανησυχιών μου για την χρήση των χημικών όπλων και κατ' επέκταση για τις προσπάθειές μου να διεξαχθούν έρευνες από τον ΟΗΕ για την χρήση χημικών στον πόλεμο Ιράν-Ιράκ, την περίοδο 1980-1988.

Τα χημικά όπλα χρησιμοποιήθηκαν από τις αιγυπτιακές δυνάμεις ενισχύοντας τους ρεπουμπλικάνους στον εμφύλιο πόλεμο της Υεμένης (1962-1967). Αν και η Αίγυπτος είχε επικυρώσει το πρωτόκολλο της Γενεύης το 1928, οι δυνάμεις της έκαναν ευρύτατη χρήση χημικών στην Υεμένη. Διεξήχθησαν έρευνες από τη

Διεθνή Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού (ΔΕΕΣ) η οποία ανέφερε ότι «είναι εξαιρετικά ενοχλημένη και ανήσυχη για αυτές τις μεθόδους πολέμου που έχουν αναμφίβολα απαγορευθεί από το κωδικοποιημένο διεθνές εθιμικό δίκαιο». Ωστόσο, ο Ερυθρός Σταυρός είναι εξαιρετικά προσεκτικός όταν πρόκειται να σχολιάσει δημόσια τις παραβάσεις που τελούνται σε καιρό πολέμου, από φόβο ότι η δημοσιότητα θα παρεμποδίσει το έργο της φροντίδας των τραυματιών και των επισκέψεων στους αιχμαλώτους. Οι ΗΠΑ απάντησαν σιωπώντας, προφανώς εξαιτίας των χημικών ουσιών που χρησιμοποιούσαν την περίοδο εκείνη στο Βιετνάμ, με την μορφή φυτοφαρμάκων και παρενοχλητικών ουσιών. Στην Γενεύη πάλι, μόλις τη δεκαετία του 70' άρχισε να φαίνεται η δραστηριότητα των αντιπροσώπων των ΜΚΟ στις διαπραγματεύσεις του ΟΗΕ για τον αφοπλισμό. Στον πόλεμο της Υεμένης λοιπόν, υπήρξε ελάχιστη δραστηριότητα από μεριάς ΜΚΟ μιας και σε κάθε περίπτωση η περιοχή δεν είναι υψίστης σημασίας.

Ωστόσο, πολλοί θυμόντουσαν ακόμα την αιγυπτιακή παρέμβαση. Λίγο μετά το τέλος των εχθροπραξιών στην Υεμένη, το 1967, η Συρία ζήτησε την τεχνική βοήθεια της Αιγύπτου για να αναπτύξει τις δικές της μονάδες χημικών όπλων. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την αιγυπτιακή τεχνογνωσία έδειξε επίσης και το Ιράκ, το οποίο στα τέλη της δεκαετίας του 60' ξεκίνησε το δικό του πρόγραμμα χημικών όπλων ζητώντας βοήθεια από τις ΗΠΑ. Το 1967, ο Σαντάμ Χουσεΐν πραγματοποίησε μαζί με 15 περίπου Ιρακινούς αξιωματούχους, ένα διερευνητικό ταξίδι στις ΗΠΑ με σκοπό να ενημερωθούν για τις χημικές τεχνικές πολέμου και άμυνας, και να παρακολουθήσουν δοκιμές των χημικών όπλων σε αμερικανικά πεδία ελέγχου.

Εξ αρχής θεωρούσα ότι ένας πόλεμος μεταξύ του Ιράν και του Ιράκ ήταν λάθος και ότι εάν το σοβαρότερο πρόβλημα ήταν πράγματι ο καθορισμός των συνόρων, όπως ισχυριζόταν το Ιράκ, τότε υπήρχαν πολύ καλύτεροι τρόποι αντιμετώπισης των αντιμαχόμενων διεκδικήσεων. Αρχίσα λοιπόν να αναλογίζομαι κατά πόσο ήταν εφικτή η διαμεσολάβηση. Ένας από τους ετεροθαλείς αδελφούς του Σαντάμ Χουσεΐν τελούσε τότε πρέσβης του Ιράκ στα γραφεία του ΟΗΕ στη Γενεύη, και έχω την εντύπωση ότι οι προτάσεις μου διαβιβάστηκαν. Επίσημες προσπάθειες διαμεσολάβησης του ΟΗΕ δεν έγιναν μέχρι και τα τέλη του 1985, όταν και τελικά διενεργήθηκαν στη Γενεύη και είχαν ως αποτέλεσμα την κατάπαυση του πυρός τον Αύγουστο του 1988.

Η πρώτη επίσημη καταγγελία του Ιράν στον ΟΗΕ για χρήση χημικών όπλων ήρθε το 1983. Η καταγγελία προσέκρουσε στα δομικά εμπόδια που είχα επισημάνει στην έκθεσή μου: το πρωτόκολλο του 1925 στη Γενεύη δεν διέθετε μέτρα διερεύνησης ούτε προέβλεπε την επίλυση διαφορών. Ως εκ τούτου προέκυψε ένας μακροσκελής διάλογος μεταξύ των κυβερνήσεων, σχετικά με τα βήματα που έπρεπε να ακολουθηθούν. Εν τέλει η λύση βρέθηκε μέσα από το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ το οποίο ενέκρινε την διερεύνηση. Οι έρευνες του ΟΗΕ βασίστηκαν κυρίως στην ιατρική εξέταση των θυμάτων στους καταυλισμούς, η οποία όμως διενεργήθηκε κάποιες μέρες μετά το συμβάν. Ως μέρος του εκτενούς του έργου για την δυνατότητα ελέγχου των χημικών όπλων, το αξιосέβαστο Διεθνές Ινστιτούτο Ερευνών της Στοκχόλμης για την Ειρήνη διεξήγαγε ανεξάρτητες συνεντεύξεις με τα θύματα.

Οι έρευνες του ΟΗΕ κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι οι ιρακινές στρατιωτικές δυνάμεις έκαναν όντως χρήση χημικών όπλων παραβιάζοντας το πρωτόκολλο της Γενεύης• καμία ωστόσο περαιτέρω ενέργεια δεν πραγματοποιήθηκε. Η στρατιωτική αποτελεσματικότητα των χημικών όπλων στον πόλεμο μεταξύ Ιράν-Ιράκ αποτελεί

αντικείμενο συζητήσεων ανάμεσα στους στρατιωτικούς ειδήμονες. Σύμφωνα με τα στατιστικά που δημοσίευσαν οι ιρανικές αρχές, από το ένα εκατομμύριο θύματα του πολέμου, μόλις το 3% προκλήθηκε από τα χημικά όπλα. Ωστόσο η επίδραση των χημικών όπλων στο ηθικό του στρατού αλλά και ο τρόμος που προκάλεσαν στους πολίτες, δεν μπορούν να μετρηθούν. Τον Μάρτιο του 1988, όταν το Ιράκ απείλησε δημοσίως να χρησιμοποιήσει χημικά όπλα κατά ιρανικών πόλεων, αυτομάτως πολύς κόσμος εγκατέλειψε την Τεχεράνη. Τον ίδιο μήνα τα ιρακινά στρατεύματα επιτέθηκαν με χημικά όπλα κατά αμάχων στην Ιρακινή – Κουρδική πόλη Χαλάμπτζα.

Για την σφαγή στην Χαλάμπτζα έγινε επίκληση σε μία σύμβαση του Ερυθρού Σταυρού που επίσης σχετίζεται με την περίπτωση της Συρίας. Με νωπές ακόμα τις μνήμες από τον πόλεμο του Βιετνάμ, ο οποίος σύμφωνα με τους ορισμούς των αρχικών συμβάσεων του Ερυθρού Σταυρού, δεν αποτελεί «διεθνή πόλεμο», διεξήχθη μια συνδιάσκεψη στη Γενεύη με θέμα την παροχή προστασίας σε περιπτώσεις «εμφυλίων» ή εσωτερικών διενέξεων. Η συνδιάσκεψη οδήγησε στα πρόσθετα πρωτόκολλα της Γενεύης το 1977 τα οποία αναφέρουν στο άρθρο 51 παρ.2 ότι «Ο αστικός πληθυσμός αυτός καθεαυτός, καθώς και οι απλοί ιδιώτες δεν θα αποτελούν αντικείμενο επιθέσεως. Οι ενέργειες ή οι απειλές χρήσης βίας, πρωταρχικός σκοπός των οποίων είναι η εξάπλωση τρόμου στον αστικό πληθυσμό, απαγορεύονται ». Επιπλέον, στο άρθρο 51 παρ.6 τίθεται ο όρος ότι «Οι επιθέσεις κατά του αστικού πληθυσμού ως αντίποινα, απαγορεύονται».

Δεν υπάρχει επομένως μια διεθνώς ενιαία, πολιτική κυρώσεων για τους παραβάτες του ανθρωπιστικού δικαίου. Τα εθνικά δικαστήρια μπορούν να επικαλεσθούν το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο, όπως το επικαλέστηκαν στα δικαστήρια του Ιράκ για

την χρήση χημικών όπλων κατά των Κούρδων, κάτι όμως που δεν έπραξαν στην αντίστοιχη περίπτωση κατά του Ιράν. Επιπλέον, οι μετά-Σαντάμ δίκες εφαρμόζουν σχεδόν το «δίκαιο του ισχυρού» γεγονός που δεν τις ευνοεί ώστε να αποτελέσουν τη βάση του διεθνούς δικαίου. Το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο μπορεί επίσης να χρησιμοποιήσει το ανθρωπιστικό δίκαιο για να εκδικάσει, μοναχά που η δικαιοσύνη του αργεί να αποδοθεί.

Η χρήση δηλητηριωδών αερίων χτυπάει μια ευαίσθητη, σχεδόν υποσυνείδητη χορδή. Η αντίδραση αυτή δεν προκαλείται στον ίδιο βαθμό όταν πρόκειται για τον πυροβολισμό ενός όπλου. Οι κλασικοί Έλληνες και οι Ρωμαίοι απαγόρευαν τη χρήση δηλητηρίου ως μέθοδο πολέμου, ειδικά τη δηλητηρίαση πηγαδιών καθώς όλοι είχαν ανάγκη το πόσιμο νερό. Αντίστοιχα τα δηλητηριώδη αέρια είναι αποτρόπαια γιατί όλοι έχουν την ανάγκη να αναπνέουν για να ζήσουν.

Πρέπει λοιπόν να πραγματοποιηθούν οι έρευνες του ΟΗΕ και να ληφθούν οι σωστές απαντήσεις. Ο βομβαρδισμός των στρατιωτικών εγκαταστάσεων στη Συρία δεν θα επιφέρει την καλή πίστη που χρειάζεται για τις διαπραγματεύσεις με την εμπόλεμη χώρα. Τίθεται λοιπόν η βραχυπρόθεσμη ανάγκη να σταματήσουν τα τύμπανα του πολέμου και ταυτόχρονα να καταδικαστεί σφόδρα η χρήση χημικών όπλων. Τίθεται επίσης η πιο μακροπρόθεσμη ανάγκη να ξεκινήσουν προσπάθειες σοβαρών διαπραγματεύσεων με όσο το δυνατόν περισσότερους υποστηρικτές των χημικών όπλων, αλλά και η ανάγκη δημιουργίας κυβερνητικών δομών, από τη μεριά της Συρίας, που θα αντιπροσωπεύουν πλήρως την πολύ-πολιτισμική κοινωνία της χώρας.

Μετάφραση: Αφροδίτη Ανδρειώτη

Ο **Rene Wadlow**, είναι πρόεδρος της Ένωσης των Πολιτών του Κόσμου με έδρα την Ζυρίχη.

Ο Υπεύθυνος Εξωτερικής Πολιτικής και Άμυνας του ΣΥΡΙΖΑ, Κώστας Ήσυχος μιλάει στο apopseis.gr:

1. Τόσο η Κυβέρνηση της Συρίας, όσο και οι Αντάρτες έχουν πολύ ισχυρούς συμμάχους και υποστηρίζονται ακόμα και με έμφυχο δυναμικό από τις γύρω περιοχές. Στην περίπτωση μιας πιο εκτεταμένης σύρραξης στη Μέση Ανατολή πιστεύετε ότι θα υπάρξουν επιπτώσεις για την Ελλάδα;

Είναι σωστές οι επισημάνσεις αλλά επιτρέψτε να διαπιστώσω ότι ήδη υπάρχουν επιπτώσεις, όχι μόνο στο κύμα προσφύγων που ήδη έχει συρρεύσει στη χώρα. Η πρόνοια για αυτούς τους πρόσφυγες είναι σχεδόν ανύπαρκτη από κάθε άποψη (καταγραφή, στέγη, ιατρική και ψυχολογική υποστήριξη, κ.λπ.) Από την στιγμή που είναι ένα διεθνές πρόβλημα ο ΟΗΕ αλλά και άλλοι οργανισμοί (Ε.Ε., ερυθρός σταυρός και ερυθρά ημισέληνος) θα έπρεπε να είχαν εμπλακεί ενεργά και ουσιαστικά με την απαίτηση της Ελληνικής κυβέρνησης. Σε ό,τι αφορά στις γεωπολιτικές, στρατιωτικές επιπτώσεις, αυτές είναι ορατές και εάν η σημερινή κυβέρνηση δεν επιλέξει ένα ενεργό πρωταγωνιστικό ρόλο στην περιοχή με τις ειρηνικές και πολιτικές λύσεις να έχουν τον πρώτο λόγο, ο κίνδυνος ανάφλεξης είναι υπαρκτός με τεράστιες αρνητικές επιπτώσεις για τη χώρα μας σε πολλαπλά επίπεδα.

2. Βρίσκετε ρεαλιστική την περίπτωση της πολιτικής λύσης στη Συρία; Μπορεί η Ελλάδα να παίξει κάποιο ρόλο στην εξομάλυνση της κρίσης;

Όπως προανέφερα η Ελλάδα έχει διαχρονικούς και ισχυρούς ιστορικούς, πολιτισμικούς δεσμούς με το σύνολο του Αραβικού κόσμου. Από την πρώτη στιγμή επέλεξε να βρεθεί στη λίστα των «πρόθυμων συμμάχων» των ΗΠΑ. Δεν επέλεξε το ρόλο που ιστορικά δικαιούται να παίξει αλλά και να βρεθεί ως μια δύναμη «ηθικής» και διεθνούς δικαίου, αναζητώντας ως διαμεσολαβητής την άμεση παύση των εχθροπραξιών, το να σταματήσει άμεσα η ανθρωπιστική τραγωδία και το τεράστιο κύμα προσφύγων που συνεχίζεται. Ταυτόχρονα θα μπορούσε να ηγηθεί μιας Μεσογειακής διάσκεψης για την καταγραφή και απαγόρευση όπλων μαζικής καταστροφής στην Μεσόγειο χωρίς εξαιρέσεις που θα βασίζεται στις ήδη υπάρχουσες διεθνείς συμφωνίες της Γενεύης και όχι μόνο. Αυτός ο ρόλος θα αναβάθμιζε την διεθνή θέση και κύρος της χώρας μας, που σε αυτή τη συγκυρία που έχει επιλεγεί ως πειραματόζωο και προτεκτοράτο δανειστών.

3. Ελλάδα είναι μέλος του NATO. Εκ των πραγμάτων λοιπόν έχει συμβατικές υποχρεώσεις προς τους συμμάχους της εάν στο χτύπημα στη Συρία εμπλακεί η Βορειοατλαντική Συμμαχία. Ο ΣΥΡΙΖΑ έχει ταχθεί ενάντια σε οποιαδήποτε εμπλοκή της Ελλάδος. Πώς συνάδει η συμμετοχή μας στο NATO με τη μη εμπλοκή μας στη Συρία;

Έως τώρα οι φιλοδοξίες του Λευκού Οίκου για στρατιωτικό κτύπημα έχουν περιοριστεί δραστικά από πολλούς παράγοντες, πρώτα και κύρια την Αμερικανική κοινή γνώμη αλλά και μια σειρά από χώρες μέσα από διπλωματικές πρωτοβουλίες όπως αυτές της Ρωσίας. Ακόμα και ο Πάπας, όπως και μια σειρά διεθνών προσωπικοτήτων, δεν άφησε περιθώρια στον πρόεδρο Ομπάμα να επιλέξει την λύση του πολέμου. Σε ό,τι αφορά το NATO, οι χώρες μέλη, έχουν το δικαίωμα να επιλέξουν την αποχή τους από την όποια στρατιωτική δράση που θα εγκυμονούσε κινδύνους ή θα έθιγε τα συμφέροντα για τις όποιες χώρες θα επέλεγαν μια τέτοια στάση. Στο πρόσφατο παρελθόν το είδαμε με την Γερμανία, Καναδά, κ.λπ. στο πόλεμο κατά της Λιβύης. Αλλά και η Τουρκία το έχει πράξει στο πόλεμο κατά του Αφγανιστάν.

Η χώρα μας παραδοσιακά επιλέγει να είναι στην λίστα των «άμεσα πρόθυμων» χωρών, να θεωρείται δεδομένη, γεγονός που την κατατάσσει σε μια «δεύτερη κατηγορία μελών του NATO». Το άμεσο αλλά και στρατηγικό συμφέρον της χώρας είναι η απεμπλοκή και αποχώρηση από το NATO, αφού πλέον έχει μετατραπεί σε επιθετικό οργανισμό με παγκόσμιο δόγμα. Η παραμονή ξένων βάσεων εγκυμονεί τεράστιους κινδύνους σε μια περιοχή που όλο και περισσότερο συσσωρεύονται πολιτικές ανταγωνισμού ιμπεριαλιστικών δυνάμεων. Η χώρα πρέπει να έχει προσανατολισμό ειρηνικό και ρόλο πρωταγωνιστικό στην περιοχή μας, ώστε να μην μετατρέπεται σε πολεμικό ορμητήριο έναντι τρίτων χωρών, και έτσι να γίνεται μέρος των προβλημάτων αλλά να βρίσκεται από την πλευρά των χωρών που επιδιώκουν ειρηνικές και πολιτικές λύσεις βασισμένες στο διεθνές δίκαιο που αντανάκλουν την συντριπτική πλειοψηφία των χωρών μελών του ΟΗΕ.

Ο Κωνσταντίνος Ήσυχος, γεννήθηκε στο Μπουένος Άιρες το 1957. Σπούδασε πολιτικές και οικονομικές επιστήμες στον Καναδά. Φοίτησε στη σχολή της Κ.Ν. της Κούβας, Κ. Ανιέχο. Εργάστηκε στην Ολυμπιακή Αεροπορία, όπου διετέλεσε αντιπρόεδρος της ΟΣΠΑ. Το 2006 εκλέχτηκε αντιπρόεδρος του Εργατικού Κέντρου Αθήνας. Βραβεύτηκε από το Διεθνές Ινστιτούτο των Λαών της Κούβας το 2009. Μέλος της επιτροπής για τους δολοφονημένους και εξαφανισμένους αγωνιστές ελληνικής καταγωγής, από τις χούντες της Αργεντινής και Χιλής. Ιδρυτικό μέλος του ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ και μέλος της Π.Γ., υπεύθυνος εξωτερικής πολιτικής και άμυνας.

Η Ελληνική χαμένη τιμή στη Συρία

Θάνος Καλαμίδας

Το θέμα της Συρίας είναι μια πολυσύνθετη, πολύπλοκη και πολύ ιδιαίτερη κατάσταση μέσα στη απλοποίηση που έχει συμβεί αυτή τη στιγμή με αφορμή την πιθανή χρήση χημικών όπλων. Και αυτό δεν σημαίνει ότι η χρήση χημικών και βιολογικών όπλων είναι αποδεκτή αλλά ότι ο αριθμός αμάχων θυμάτων των μέχρι τώρα εχθροπραξιών (που σημειολογικά δεν λέγεται ακόμα εμφύλιος) στη Συρία, είναι τόσο εφιαλτικά μεγάλος ώστε μπροστά του η προοπτική χρήσης χημικών να ωχριά.

Παράλληλα τόσο η γενικότερη στάση της Ρωσίας όσο και το άρθρο επιστολή του Ρώσου προέδρου Βλαντιμίρ Πούτιν στους New York Times, ακόμα κι αν προέρχεται από ένα ηγέτη με αμφιλεγόμενες πρακτικές, τόνισε μια αλήθεια που φαίνεται ότι μετά από την εισβολή στο Ιράκ πριν από δέκα χρόνια, όλοι μας ξεχνάμε. Ενώ οι ίδιοι, μετά το καταστροφικό δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, ορίσαμε τον ΟΗΕ και το συμβούλιο ασφαλείας του ΟΗΕ σαν τους θεματοφύλακες της ειρήνης και το χώρο συνεννόησης, διαπραγμάτευσης και επιβολής - αν θεωρηθεί ανάγκη - μέτρων, οι ίδιοι ακριβώς είμαστε αυτοί που με τις πράξεις μας ακυρώσαμε τον ρόλο του διακινδυνεύοντας καταστάσεις που ζήσαμε πριν το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο με τα γνωστά αποτελέσματα.

Τώρα αν προσθέσουμε στα ανωτέρω τη γενικότερη αναταραχή που υπάρχει στον μουσουλμανικό κόσμο, με τη συνεχή αλλαγή ισορροπιών και το γεγονός ότι χθεσινοί σύμμαχοι γίνονται σημερινοί εχθροί και πιθανώς αυριανοί τρομοκράτες, η Σύρια φαίνεται σαν τη κορυφή ενός παγόβουνου που μπορεί να βυθίσει πολλούς τιτανικούς.

Και όλα αυτά σε μια ανατολική Μεσόγειο που για αιώνες έχει γίνει το κέντρο γεωπολιτικών επιχειρήσεων και πειραματισμών από κάθε μορφής υπερδύναμη η τοπική υποψήφια δύναμη.

Αλλά τόσο για τη σχιζοφρενική κατάσταση των ΗΠΑ, όπου πρόεδρος εκλέχτηκε ο μόνος αμερικανός πολιτικός που εναντιώθηκε στην εισβολή στο Ιράκ και χρησιμοποιώντας ακριβώς τα ίδια επιχειρήματα που είχε απορρίψει τότε θέλει να εισβάλει στη Συρία σήμερα, όσο και για το δόγμα του «περίμενε κα βλέπουμε» που ακολουθεί στην εξωτερική της πολιτική η Ευρώπη - με εξαίρεση τη Γαλλία που θέλει μερίδιο στα πετρέλαια και την ανοικοδόμηση της πρώην αποικίας της - υπάρχουν δεκάδες αναφορές στον τύπο, έντυπο και ψηφιακό. Αυτό που πολλές φορές φαίνεται να παραβλέπουμε όλοι μας είναι το ρόλο που μπορούσε να παίξει η Ελλάδα σε αυτή τη διπλωματική σκακιέρα κερδίζοντας χώρους με γεωπολιτικά οφέλη.

Και ο παρελθόν χρόνος στο «που μπορούσε» και όχι «θα μπορούσε» γιατί πριν ακόμα στηθούν όλα τα πόνια στη σκακιέρα ο Έλληνας υπουργός εξωτερικών - εν γνώση ή μη του πρωθυπουργού - φρόντισε να κάνει αυτό-ματ και όχι απλά να θέσει την Ελλάδα εκτός παιχνιδιού αλλά και από πιθανή αδεξιότητα να προκαλέσει και πιθανές μελλοντικές ζημιές για την ελληνική εξωτερική πολιτική και διπλωματία στη Μέση Ανατολή.

Από την προδικτατορική περίοδο όλες οι Ελληνικές κυβερνήσεις πέρα του «ανήκομεν στη δύση» είχαν πάντα καλές σχέσεις με τον Αραβικό κόσμο και μάλιστα τον ευρύτερο Αραβικό κόσμο. Όσο κι αν ακούγεται σχιζοφρενικό και πιθανώς σαν απόρροια απειρίας η ακόμα και σύμπτωσης, οι καλές σχέσεις με την Λιβύη και ειδικά με τον Καντάφι για παράδειγμα δεν φτιαχτήκαν την περίοδο Παπανδρέου - με την παρανοϊκή σχέση που είχε με τον Λίβυο δικτάτορα - αλλά την περίοδο της δικτατορίας και μάλιστα ήταν τη περίοδο της δικτατορίας που οι πρώτες ελληνικές οικοδομικές

επιχειρήσεις μπήκαν στον αραβικό κόσμο. Πράγμα και που αποδεικνύει το πολυσύνθετο της αραβικής σκηνής.

Στη συνέχεια βέβαια και ειδικά τη περίοδο Ανδρέα Παπανδρέου η ελληνική πρόσβαση στην Μέση Ανατολή και την αραβική χερσόνησο από τη Σύρια μέχρι το Ιράν και το Ιράκ και από τη Λιβύη μέχρι την Αίγυπτο έγινε ακόμα πιο ισχυρή. Ένα από τα στοιχεία που βοήθησαν σε αυτή τη σχέση και πιθανώς το πιο ισχυρό δεν ήταν η φιλοπαλαιστινιακή στάση του Παπανδρέου αλλά, όσο και αν ακούγεται παράξενο, η απέχθεια όλων αυτών των λαών προς τους Τούρκους και την προϊστορία τους με την οθωμανική αυτοκρατορία. Ειδικά για χώρες όπως το Ιράκ και η Συρία το δόγμα 'ο εχθρός του εχθρού μου είναι φίλος και σύμμαχος μου', κυριάρχησε και ακόμα κυριαρχεί. Κάτι παρόμοιο αλλά για διαφορετικούς λόγους, με λίγο και από θρησκεία σε αυτή τη περίπτωση, για παράδειγμα ισχύει και με τις Ελληνο-Ρωσικές η Ελληνο-Σερβικές σχέσεις.

Τώρα ο συνδυασμός όλων των ανωτέρω, τουλάχιστον σε διπλωματικό επίπεδο, και ειδικά στη συγκεκριμένη περίπτωση ήταν σαν η Ελλάδα να γνώριζε από πριν τους αριθμούς του λόττο που θα κέρδιζαν. Η ρωσική πρόταση για καταμέτρηση των χημικών και ο έλεγχος τους από τον ΟΗΕ με επόμενο βήμα την καταστροφή τους, δεν είναι καινούργια. Ακριβώς την ίδια πρόταση είχε κάνει

ο Πούτιν στο συμβούλιο ασφαλείας δέκα χρόνια πριν και λίγο πριν ο Μπους εισβάλει στο Ιράκ. Η διαφορά είναι ότι ο Σαντάμ τότε επέμενε στο πόκερ που έπαιζε με τους αμερικανούς περιμένοντας ότι η μπλόφα θα έπιανε για δεύτερη φορά όπως είχε πιάσει και παλαιότερα με τον πατέρα Μπους. Και βέβαια στη συνέχεια αποδείχτηκε ότι η μπλόφα ήταν δίκικο μαχαίρι για τον ιρακινό δικτάτορα που μάλιστα του στοίχισε τη ζωή του. Η δε Ρώσοι αφού κάνανε το καθήκον τους ένιψαν τας χείρας και κρατηθήκαν μακριά απλά τονίζοντας και υπενθυμίζοντας τη ζημιά που το όλο θέμα έκανε στον ΟΗΕ.

Ο Ασάντ, σαφώς πιο έξυπνος και έχοντας πάρει το μάθημα του από τον Σαντάμ αλλά και παράλληλα έχοντας πίσω του μια οικογένεια που είχε παίξει με τη διεθνή διπλωματία για δεκαετίες, δέχτηκε αμέσως την πρόταση της Ρωσίας και μάλιστα εκμεταλλευόμενος την κατάσταση έφερε σε δύσκολη θέση την αντιπολίτευση που τον πολεμάει, παγιδεύοντας την με τη λογική ότι αν αρνιόταν την πρόταση της Ρωσίας αποδεικνυόταν αυτό που λέει ο Ασάντ ότι η αντιπολίτευση έχει χρησιμοποιήσει χημικά και παράλληλα σπρώχνοντας του στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων και μια μακρά περίοδο αναμονής και παύσης των εχθροπραξιών.

Στη συγκεκριμένη φάση και στο μικρόκοσμο της ανατολικής Μεσογείου, αυτός που φαίνεται

εκτεθειμένος – και ειδικά με όσα εξελίσσονται στην Αίγυπτο και την ανάμιξη του – και αυτός που δείχνει επεκτατικές βλέψεις στα μάτια του ευρύτερου Αραβικού κόσμου, είναι η Τουρκία. Ο ρόλος της Τουρκίας όμως σε αυτό το μικρόκοσμο δεν παύει να είναι σημαντικός όσο σημαντικές είναι και οι γεωπολιτικές της βλέψεις. Οι Οθωμανικές βλέψεις του Ερντογκάν και του σκιερους παρακράτους που συνπρωθυπουργεύει μαζί του δημιουργεί μια νέας μορφής οθωμανικής αυτοκρατορίας με μια σειρά από κράτη δορυφόρους, μέσω του οικονομικού και πολιτικού ελέγχου που αυτή τη στιγμή επεκτείνεται από τα πετρέλαια της Κασπίας μέχρι το βόρειο Ιράκ. Και με τη κατοχή της βόρειας Κύπρου ελέγχει μερικώς ακόμα και το Σουέζ που σε συνδυασμό με τον Βόσπορο δίνει στη Τουρκία μερικό αλλά ισχυρό έλεγχο τουλάχιστον της ανατολικής Μεσογείου μειώνοντας παράλληλα την ελληνική επιρροή.

Αυτά όλα, όσο και ο ρόλος της Τουρκίας και η επιμονή της για εισβολή στη Σύρια είναι γνωστά στην ελληνική διπλωματία και μάλιστα έχουν συζητηθεί και δημόσια. Το θέμα είναι ποιος είναι ο ρόλος της Ελλάδας σε όλη αυτή τη κατάσταση και πως θα μπορούσε να συνεισφέρει στη γενικότερη σταθεροποίηση της περιοχής ενώ παράλληλα να επιβάλλει την παρουσία της στη Μέση Ανατολή. Παρενθετικά εδώ και τελείως ειρωνικά προς την ελληνική γεωγραφική θέση, περισσότερη επιρροή στη περιοχή φαίνεται να έχει η Φιλανδία

σαν σταθερός και σίγουρος μεσολαβητής παρά η Ελλάδα.

Εκεί ακριβώς είναι το κλειδί στο να παρουσιάσει ή Ελλάδα σαν ένα σταθερός και ανεξάρτητος μεσολαβητής μέσα από πατροπαράδοτες σχέσεις της τόσο με ανατολή όσο και με δύση σε συνδυασμό με την σχέση μέλους που έχει η Ελλάδα τόσο με την ΕΕ όσο και με το ΝΑΤΟ. Παράλληλα μια σωστή εκμετάλλευση της εξ' ίσου πατροπαράδοτης αντιπάθειας Συρίων και Ιρακινών προς τους Τούρκους θα έδινε από τα παρασκήνια το πρώτο σημείο επαφής με αυτές τις χώρες και πάνω σε αυτό να χτιστεί σταδιακά μια μορφής επικοινωνίας που σε πρώτη φάση – ακόμα και μέσα από το ρωσικό σχέδιο και σε συνδρομή του ΟΗΕ – να υπάρξει μια μορφής παρουσίας στο χώρο και στη συνέχεια με μια πιο δυνατή παρουσία που μπορεί να εξελίχθη και να ισχυροποιηθεί μέσα από εμπορικές σχέσεις να αρχίσει να επεκτείνει και την γεωπολιτική της ατζέντα, σε παράδειγμα σε μια πιο ισχυρή υποστήριξη της Κύπρου που τη τελευταία δεκαετία έχει χάσει συμμάχους στον αραβικό κόσμο. Παράλληλα θα αλλάξει και τις ισορροπίες με μια Τουρκία που προσπαθεί να επιβληθεί σαν το σταυροδρόμι προς την ανατολή υπενθυμίζοντας ποιος πραγματικά ελέγχει την Ανατολική Μεσόγειο και σε όρους πολιτικής αυτό δεν επιβάλλεται με τις κανονιοφόρους αλλά με το πόσοι αναγνωρίσουν αυτή τη δύναμη.

ActionAid: Έκκληση για στήριξη Σύριων προσφύγων

Καθώς οι Σύριοι πρόσφυγες έχουν φτάσει τα 2 εκατομμύρια, η ActionAid ξεκινάει εκστρατεία συγκέντρωσης χρημάτων για την ενίσχυση των προγραμμάτων της σε δύο από τους μεγαλύτερους προσφυγικούς καταυλισμούς στην Ιορδανία και το Λίβανο.

Κάθε μέρα περίπου 7.000 άνθρωποι, κυρίως γυναίκες, παιδιά και ηλικιωμένοι, εγκαταλείπουν τη χώρα για να ξεφύγουν από τη φρίκη του εμφύλιου πολέμου στη Συρία και καταφεύγουν στην Ιορδανία, το Λίβανο, την Τουρκία, την Αίγυπτο ακόμα και το Ιράκ. Εάν η τάση αυτή συνεχιστεί, ο ΟΗΕ εκτιμά ότι μέχρι το τέλος του χρόνου ο αριθμός των προσφύγων θα ξεπεράσει τα 3 εκατομμύρια.

Η ActionAid βρίσκεται δίπλα στους πρόσφυγες από την πρώτη στιγμή με προγράμματά της που στηρίζουν χιλιάδες οικογένειες, με στόχο να ξεπεράσουμε τους 32.400 ανθρώπους. Οι άνθρωποι στις περιοχές Zaatari και Zarqa City της Ιορδανίας και Bekaa Valley του Λιβάνου χρειάζονται άμεση βοήθεια.

«Μας επιτέθηκαν μέσα στο σπίτι μας. Δεν είχαμε χρόνο για να πάρουμε τίποτα. Ήρθαμε με ό,τι φοράμε. Δεν θέλαμε να αφήσουμε το σπίτι μας, αναγκαστήκαμε.» Τα λόγια αυτά ανήκουν στην 25χρονη Amalia, αλλά θα μπορούσαν να τα πουν χιλιάδες Σύριες γυναίκες που βρίσκονται στην ίδια απελπιστική θέση. Η Amalia, που φοβόταν τόσο δεν μας είπε το πραγματικό της όνομα, έχει 5 παιδιά μικρά παιδιά και κατέφυγε με το σύζυγό της στη Bekaa Valley του Λιβάνου. Ζουν σε ένα παλιό μαγαζί που το έχουν μετατρέψει σε σπίτι.

Η Israa (ψευδώνυμο) είναι μόλις 13 χρονών και κατέφυγε μαζί με την οικογένειά της στο καταυλισμό Zaatari στην Ιορδανία. «Γινόντουσαν συνεχώς βομβαρδισμοί δίπλα στο σπίτι μας. Κάθε βράδυ έπρεπε να κρυβόμαστε στο υπόγειο ή σε χωράφια για να σωθούμε. Φοβόμουν πάρα πολύ... Τώρα ζω στον καταυλισμό. Μπορεί να μην κινδυνεύω από τους βομβαρδισμούς, αλλά η ζωή εδώ είναι δύσκολη. Έχει αφόρητη ζέστη και το νερό δεν είναι καθαρό. Δεν φέραμε τίποτα μαζί μας... Τι θυμάμαι από τη Συρία; Δεν ξέρω τι να σας πω, τα καλά ή τα κακά; Θυμάμαι να μυρίζω τα ανθισμένα τριαντάφυλλα στον κήπο της μαμάς μου. Όμως αυτό που δεν μπορώ να ξεχάσω είναι τους δρόμους γεμάτους πτώματα και τραυματισμένους ανθρώπους.»

Η ActionAid έχει ήδη διανείμει σε 7.140 ανθρώπους πακέτα με είδη πρώτης ανάγκης, είδη ρουχισμού και είδη υγιεινής. Ταυτόχρονα παρέχουμε ψυχολογική βοήθεια σε περίπου 5.000 Σύριους, κυρίως παιδιά, που έζησαν τόσο τραυματικές εμπειρίες που χρειάζονται επειγόντως στήριξη. Για το σκοπό αυτό εκπαιδεύουμε και εθελοντές για να δημιουργηθούν περισσότερες ομάδες. Καθώς δεν έχουν χρήματα, πολλοί πρόσφυγες που δεν μένουν στον καταυλισμό αλλά σε πόλεις, καταφεύγουν σε λύσεις που δεν θα φανταζόντουσαν ποτέ: να παντρεύουν τις έφηβες κόρες τους ή να στείλουν τα μικρά παιδιά τους να δουλέψουν. Έτσι, ξεκινάμε πρόγραμμα οικονομικής στήριξης σε 375 οικογένειες, δηλαδή σε 1.875 πρόσφυγες, για να καλύψουν τις βασικές τους ανάγκες σε τροφή, νερό, υγεία και στέγη.

Για να στηρίξετε τα προγράμματα της ActionAid για τους Σύριους πρόσφυγες, καλέστε στο 2109212321 ή επισκεφτείτε το www.actionaid.gr.

Περισσότερες πληροφορίες

Βρείτε συνημμένες φωτογραφίες από τη διανομή ειδών πρώτης ανάγκης στο Zaatari της Ιορδανίας (φωτογράφος: Milia Eidmouni/ActionAid), πορτρέτο της Israa να μεταφέρει νερό (φωτογράφος: Jenny Matthews/ActionAid).

Για περισσότερες πληροφορίες και συνεντεύξεις επικοινωνήστε με την Άννα Μπότσογλου, anna.botsoglou@actionaid.org, τηλ. 210 9212321 εσωτ. 333, 6937161028.

Πείτε μας τι να του κόψουμε.

Τη στήριξη στο νοσοκομείο

Το σπίτι του

Την Εθνική γραμμή
για Παιδιά και Εφήβους SOS1056

Τις 8 κινητές ιατρικές μονάδες για παιδιά και νεογνά

Την ενίσχυση της οικογένειας του που είναι στα όρια της φτώχειας

Το Amber Alert

www.hamogelo.gr

Για να μην κόψουμε τίποτα, χρειαζόμαστε το ευρώ που δεν σας περισσεύει.

Γιατί χωρίς αυτό, τα 275 παιδιά - θύματα κακοποίησης - που φιλοξενούμε, θα βρεθούν χωρίς σπίτι.

Γιατί η Εθνική Γραμμή για Παιδιά και Εφήβους SOS1056 το 2010 δέχτηκε 270.000 κλήσεις για βοήθεια.

Γιατί οι κινητές ιατρικές μας μονάδες που μόνο πέρυσι μετέφεραν 2.360 νεογνά και παιδιά, σώσανε ζωές.

Γιατί 9.344 παιδιά που νοσηλεύονταν το 2010 χρειάστηκαν το στήριγμά μας.

Γιατί κάθε μήνα στηρίζουμε περισσότερα από 3.000 παιδιά και τις οικογένειές τους που βρίσκονται στα όρια της φτώχειας.

Γιατί έχουμε ανάγκη τους εξειδικευμένους ανθρώπους που μέρα - νύχτα δουλεύουν για να εξασφαλίσουν καλύτερη ζωή για όλα τα παιδιά.

Γι' αυτό σήμερα, σας έχουμε ανάγκη.

Χωρίς εσάς έχουμε μόνο ενάμιση μήνα "ζωής".

Με την δική σας συνδρομή, όμως, θα συνεχίσουμε να υπάρχουμε. Γιατί δεν εξαρτόμαστε από καμία κρατική χρηματοδότηση ή μεγάλους ευεργέτες.

Οι ευεργέτες μας είστε εσείς. Βοηθήστε να κρατήσουμε το χαμόγελο ζωντανό.

The background of the image is Salvador Dalí's painting 'The Persistence of Memory'. It depicts a landscape with a melting pocket watch, a melting pocket watch, a melting pocket watch, and a melting pocket watch. The painting is a surrealist work that explores the concept of time and its fluidity. The scene is set on a wooden table with various objects, including a melting pocket watch, a melting pocket watch, a melting pocket watch, and a melting pocket watch. The background is a landscape with a melting pocket watch, a melting pocket watch, a melting pocket watch, and a melting pocket watch.

Επειδή

Όλα

είναι

apopseis

www.apopseis.gr